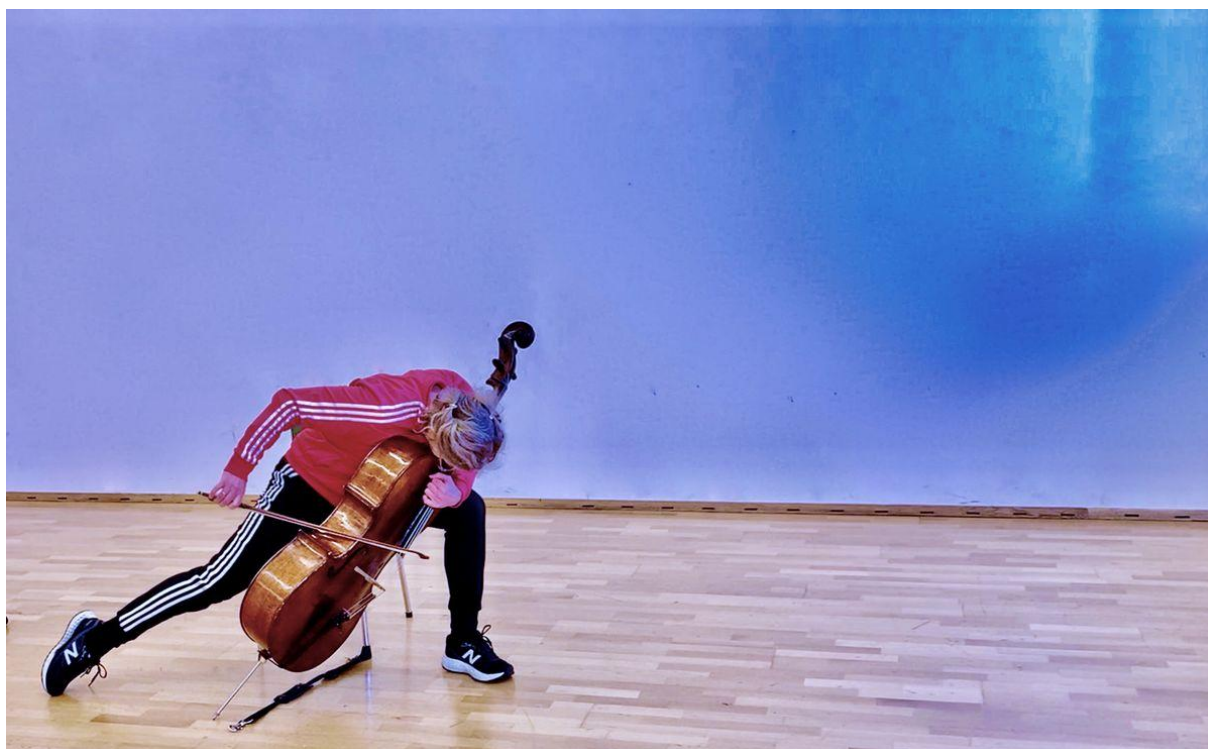

Årsoppsummering musikk 2024

Innhold

Innledning.....	3
Om Kulturrådet og Norsk kulturfond	3
Del 1 - Musikk i Norsk kulturfond	5
Søknader og tildelinger til musikk 2024.....	8
Effekter i musikkfeltet av Kulturrådets tilskudd – produksjons- og aktivitetstall	11
Videreføring av Kulturrådets strategiske hovedsatsinger - mangfold og ytringsrom i musikkfeltet...	13
Gjennomgående prioriteringer i utvalgene	13
Dialog og informasjonsformidling	14
Kunnskapsprosjekter	14
Perspektiver framover	15
Del 2 – Fagutvalgene og tilskuddsordningene.....	19
Musikkutvalget for komposisjon, produksjon og andre musikktiltak.....	19
Musikkutvalget for turné- og virksomhetstilskudd.....	19
Musikkutvalget for arrangør- og festivalstøtte	20
Musikkutvalget for innspillings- og publiseringsstøtte	20
Tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon av musikk	20
Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjektilskudd og virksomhetstilskudd.....	24
Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band	25
Tilskuddsordningen for konsertarrangører	30
Tilskuddsordningen for musikkfestivaler	35
Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger	37
Tilskuddsordningen for fonograminnspillinger	41

Innledning

Med denne oppsummeringen av 2024 ønsker Kulturrådets sekretariat å presentere tall, tendenser og utviklingstrekk fra Norsk kulturfonds tilskuddsordninger på musikkområdet. Hensikten er å styrke kunnskapen om fondet og legge grunnlaget for dialog mellom Kulturrådet og aktørene på feltet.

Rapportens første del er en oppsummering av musikkområdet i Norsk kulturfond i 2024, som er basert på data fra innkomne søknader og rapporter, Kulturrådets og fagutvalgenes referater og internt kunnskapsarbeid inkludert utredninger og evalueringer. Utviklingen av porteføljen, forskning og særskilte satsinger er beskrevet. I andre del av rapporten presenteres de fire fagutvalgene for musikk samt de syv tilskuddsordningene utvalgene forvalter. For hver ordning beskrives tendenser i søknadene gjennom året i tillegg til utvalgenes prioriteringer og observasjoner. Tallene i del 2 under de enkelte tilskuddsordningene baserer seg på referater fra fagutvalgenes søknadsbehandling og kan avvike fra tallene i del 1 og i Kulturrådets årsrapport.

Årsoppsummeringen er utarbeidet av Kulturrådets sekretariat i Kulturdirektoratet og gjennomgått av utvalgsledere og rådsmedlemmer på musikkområdet.

Om Kulturrådet og Norsk kulturfond

Kulturrådet forvalter Norsk kulturfond, som er den viktigste statlige finansieringskilden til den frie og prosjektbaserte delen av norsk kunst- og kulturliv. Rådet er oppnevnt av regjeringen og fordeler fondets midler ut fra faglig og kunstnerisk skjønn i samsvar med fondets formål. De fleste vedtakene fattes i underliggende fagutvalg og vurderingsutvalg.

Kulturrådet og Norsk kulturfond har ifølge loven som formål «å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og å bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig». Behov for stabilitet og langsiktighet i kulturfeltet balanseres med behov for endringer og nye initiativ. Gjennom rundt 40 tilskudds- og innkjøpsordninger bevilges det midler til visuell kunst, scenekunst, musikk, litteratur, tidsskrift og kritikk, kulturvern samt tverrfaglige og tverrkunstneriske uttrykk. Det gis tilskudd til kortvarige og langvarige prosjekter, arrangører, festivaler, virksomheter og arenaer som sikrer at det som skapes, når ut til publikum og bidrar til offentlige samtaler.

I Kulturrådets strategi for 2021–2024¹ er det valgt to satsingsområder for å sikre at rådets og fondets formål innfris: Det første er *mangfold – flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser*. Her vises det også til kunst og kultur for og med barn og unge. Det andre satsingsområdet er *større ytringsrom – friksjonsfylte fellesskap*. Kulturrådets områdeplan for musikk gjelder for 2022-2024². Kulturrådet vedtar ny strategi og områdeplan for musikk for fire år i 2025.

Kulturrådet forvaltet i 2024 sju tilskuddsordninger for musikk. Kulturrådet forvalter også en rekke tverrgående og tverrfaglige ordninger som kommer musikkfeltet til gode. Dette er *ARENA – tilskuddsordning for bygg og infrastruktur, utviklingstilskudd for kulturaktører, tverrfaglig kulturvirksomhet, aspirantordningen, tidsskrift og kritikk, og prosjektstøtte kulturvern og faglitteratur kulturvern*.

¹ Kulturrådet. Strategi for rådet og Norsk kulturfond 2021-2024.
<https://www.kulturdirektoratet.no/norsk-kulturfond/om-norsk-kulturfond>

² Kulturrådet. Områdeplan for musikk 2022-2024. <https://www.kulturdirektoratet.no/norsk-kulturfond/musikk>

Norsk kulturfond 2022–2024 – fordelingshudsjet

Tabell 1 Avsetninger i Norsk kulturfond, ordinær budsjettamme og fordeling på fagområder 2022–2024.*

Fagområde	Ordinært budsjett 2022	Ordinært budsjett 2023	Ordinært budsjett 2024
Visuell kunst	77 261 000	81 273 000	83 602 000
Litteratur	185 586 000	205 223 000	220 328 000
Scenekunst	166 485 000	168 511 000	189 484 000
Musikk	378 518 000	398 174 000	407 644 000
Tverrgående og tverrfaglige ordninger	55 188 000	56 249 000	54 237 000
Kulturvern	13 650 000	14 358 000	14 770 000
Tidsskrift og kritikk	27 653 000	29 089 000	28 923 000
Forskning og utvikling	3 275 000	3 445 000	3 572 000
Ærespris og midler til Kulturrådets disposisjon	2 155 000	600 000	600 000
Totalt**	909 771 000	956 922 000	1 003 160 000

*2023 vedtok Stortinget i revidert nasjonalbudsjett å styrke Norsk kulturfond med ekstra midler tilsvarende 20 millioner kroner. Disse midlene er inkludert i rammen for 2023.

**I tillegg kommer omdisponerte midler, det vil si midler fra tidligere budsjettår som er tilbakeført til Norsk kulturfond fra prosjekter som ikke er gjennomført.

Statlige midler til musikk 2024

Staten fordeler hoveddelen av midlene til profesjonell musikk fra Kulturbudsjettet kap 325 post 70 og kap 320 poster 51, 55, 70, 72, 74 og 75.

Tabell 2 statlige midler til musikk

Kulturdepartementet

Statlige tilskudd musikk 2024

Faste mottakere statstilskudd – musikk (inkl. opera)

• Musikk institusjonene (orkestre og opera) – post 70	<u>1 642,9 mill.</u>
• Produksjonsviskomheter og scener – post 75	<u>76,6 mill.</u>
• Kompetanse- og musikk sentre, organisasjoner – post 74	<u>111,9 mill.</u>
Sum orkesterinst. scener og kompetanseaktører	<u>1830,5 mill.</u>

Åpne tilskuddsordninger for produksjon og formidling

• Kulturrådet – Norsk kulturfond musikk post 55	
Syv ordninger produksjon, musikkutgivelse og live	<u>407,6 mill.</u>
• Kulturrådet – Norsk kulturfond tverrgående (musikkdel)	<u>3,1 mill.</u>
• Fond for lyd og bilde - musikk post 51	
Tre tilskuddsordninger for produksjon av musikk	<u>25,3 mill.</u>
Sum	<u>436,0 mill.</u>

Stipend og kunstnerøkonomi

• Statens kunstnerstipend p72(155 aktive stipend) 470,7,7 mill.	
Andel musikk	<u>62,0 mill.</u>

Internasjonalt UD Music Norway (Stikk.no)

• Reisetilskudd (8), markedsføring (5), arrangører (1), møter (1)	<u>15 mill.</u>
---	-----------------

Totalt	<u>2341,5 mill.</u>
---------------	----------------------------

Kulturdepartementet
Arts and Culture Norway

Tabellen synliggjør størrelsesforholdet i finansiering mellom grupper av profesjonell virksomhet i musikkfeltet: navngitte enkeltstående tilskuddsmottakere (post 70, 74 og 75), åpne tilskuddsordninger for produksjon og formidling (post 51 og 55), og stipendmidler (post 72). Samt reisestøtte til turné og bransjeaktører fra Utenriksdepartementet. (I tillegg kommer midler for Forsvarsdepartementets budsjett, spillemidler til DKS, frivillige musikkorganisasjoner, Kulturrom, mm.).

Del 1 - Musikk i Norsk kulturfond

På musikkområdet har Kulturrådet fire fagutvalg som forvalter til sammen syv tilskuddsordninger. Tilskuddene skal gi mulighet for virksomhet og utvikling i det frie feltet og musikknæringen. Kulturrådet skal på denne måten bidra til at et mangfold av musikkuttrykk og kvaliteter blir skapt, produsert og formidlet til flest mulig med et bredt sett av tilskuddsordninger som dekker hele produksjons- og formidlingskjeden. De spenner fra komposisjon, konsertproduksjon, framføring, innspilling og utgivelse av musikk på den ene siden til konsertarrangører og festivalarrangører på den andre. I tillegg finnes en egen åpen ordning for andre musikktiltak, prosjekter og virksomheter som ikke faller inn under andre tilskuddsordninger.

Musikkordningene er sjangeråpne og skal fremme utvikling og handlingsrom til å produsere og formidle musikk med profesjonelle rammer og vilkår. Kulturrådet har ansvar for at tilskuddsordningene utvikles og blir tilpasset feltet, det vil si kunstnerne og virksomhetenes behov og hele bredden av uttrykk, samt at de bidrar til en kunstnerøkonomi med profesjonelle standarder og produksjonsvilkår.

Kulturrådet arbeider kontinuerlig for å justere og tilpasse tilskuddsordningene for å legge til rette for utvikling i tråd med rådets strategiske satsingsområder.

Tilskuddsordningene for komposisjon og produksjon av musikk og for konsertvirksomhet og turné skal bidra til å skape og utvikle ny musikk og øke formidlingen av både nye og eksisterende verk og konsertproduksjoner. Tilskuddene gir utøvere og deres virksomheter mulighet til å drive konsertvirksomhet og reise på turné.

Med tilskuddsordningene for konsertarrangører og musikkfestivaler skal Kulturrådet se hele arrangørfeltet i sammenheng. Ordningene skal bidra til å utvikle helårsarrangører og festivaler, og samtidig fremme et større geografisk, kulturelt og kunstnerisk mangfold gjennom tilskudd til mindre eller nye arrangører, både på mindre steder og i byer. På denne måten vil Kulturrådet stimulere og øke bredden av arrangører og bidra til mangfold og profilering i konsertprogrammeringen. Målet er at musikken blir tilgjengelig for alle og relevant for ulikt publikum. Det vises videre til Kulturrådets områdeplan for musikk i Norsk kulturfond 2022–2024.³

Tildelingsbrevet fra Kultur- og likestillingsdepartementet til Kulturdirektoratet angir den økonomiske rammen for Norsk kulturfond. På dette grunnlaget gir fagutvalgene og sekretariatet innspill til Kulturrådet, som vedtar fordelingen av midler til fagområder og tilskuddsordninger. Ved behov kan rådet foreta justeringer i de ulike fordelingsbudsjettene i løpet av året.

Budsjettet for fagområdets syv tilskuddsordninger ble prisjustert med 5,0875 prosent fra 2023 til 2024.

Tabell 3 Budsjettramme for fagområdet musikk i Norsk kulturfond fordelt på tilskuddsordninger 2022–2024 (i 1000 kroner).

Ordning	Fordeling i 2022	Ekstra midler 2022*	Fordeling i 2023	Ekstra midler 2023*	Fordeling i 2024
Tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon	24 871	2 000	29 200		30 054
Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd	10 071	0	18 900		17 589
Tilskuddsordningen for fonograminnspillinger	3 658	0	4 600		4 727
Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger	24 278	10 000	25 500		26 200
Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band	95 330	3 000	90 274		92 900
Tilskuddsordningen for konsertarrangører	49 000	27 500	49 600	4 850	50 800
Tilskuddsordningen for musikkfestivaler	171 310		180 100		185 374

*Stimuleringsmidler fra Kultur- og likestillingsdepartementet.

³[Områdeplan for musikk 2022–2024](#).

Søknader og tildelinger til musikk 2024

Tilskuddsordningene for musikk i Kulturrådet opplever fortsatt forhøyet press etter pandemien og kostnadsøkningene i livefeltet – spesielt for turnévirkksomhet, helårsarrangører og festivaler. Det er spesielt alvorlig for utøvere og opphavspersoner som i stigende grad har hovedinntektene sine fra konserter og annen oppdragsvirkksomhet og mindre fra innspilt musikk. Antall søknader til ordningene har stabilisert seg på et mye høyere nivå etter pandemien enn i normalårene før, som tabellen nedenfor viser. Det gjelder nettopp tilskuddsordningene som treffer livefeltet:

- *Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band*
- *Tilskuddsordningen for konsertarrangører*

Kulturrådet viser i sitt budsjettinnspill til Kultur- og likestillingsdepartementet for 2026 at Kulturfondets andel av kulturbudsjettet er lav og nedadgående, og at innspill i liten grad er imøtekommet. Generelle justeringer ligget under pris- og lønnsvekst. Resultatet er et press på ordningene som har ført til at en mindre andel av søkerne får tilskudd, og at flere tilskuddsmottakere reduserer aktivitet og ikke får utnyttet sitt potensial for formidling.

Musikkutvalgene må prioritere strengere, og ta stilling til på hvilken måte en skal realisere formålene i tilskuddsordningene, og nå målene i Kulturrådets strategi og områdeplan for musikk. Det gjelder spesielt å sikre balanse mellom dynamikk og forutsigbarhet – hvordan imøtekomme enkeltstående prosjekter, turnéer, og konsertprogrammer på den ene siden, og samtidig sikre forutsigbarhet og en enhetlig behandling av faste virksomheter som får gjentatte tilskudd på ordningene på den andre.

Musikkutvalgene har vært opptatt av å utvikle og tilpasse tilskuddsordningene til dagens behov og praksiser. Dette er en viktig del Kulturrådet som fagorgan å respondere på og stimulere selve utviklingen av musikklivet. Det gjelder at tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon skal være åpen for alle former for skapende praksis, at turné- og virksomhetsordningen skal balansere forutsigbarhet i tilskudd til faste ensembler og grupper med turnéprosjekter for en stor gruppe utøverkonstellasjoner med stor nasjonal og internasjonal etterspørsel. Tilpasning av ordninger betyr i de fleste tilfeller utvidelse av formålene for tilskuddsordningene. Det vil som regel bety å åpne opp, satse og å oppsøke grupper som av ulike grunner ikke har søkt ordningene. Det gir flere søkere. Musikere, komponister og virksomheter som har brukt ordningene til nå erfarer dermed økt konkurranse og reduserte muligheter i musikkfeltet. Inkludering av nye stemmer i musikkfeltet er en hovedgrunn til at Kulturrådet ber om økte midler til ordningene.

Økende søknadstall

Antallet søknader til ordningene øker fortsatt etter pandemien, men ser ut til å stabilisere seg på et vedvarende høyt nivå.

Tabell 4 Antall tildelinger og søknader i Kulturrådets musikkordninger 2020–2024.

Ordning	2020		2021		2022		2023		2024	
	Søknader	Tildelinger	Søknader	Tildelinger	Søknader	Tildelinger	Søknader	Tildelinger	Søknader	Tildelinger
Tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon	601	207	1096	292	491	223	678	232	708	240
<i>Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd</i>	152	50	207	71	128	53	154	51	191	49
<i>Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band</i>	667	303	801	377	905	444	1101	400	1045	346
<i>Tilskuddsordningen for fonograminnspillinger</i>	174	49	243	65	154	48	202	56	221	56
<i>Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger</i>	689	277	576	282	587	270	699	294	735	288
<i>Tilskuddsordningen for konsertarrangører</i>	522	320	535	372	897	573	858	468	877	388
<i>Tilskuddsordningen for musikkfestivaler</i>	206	155	173	148	219	170	218	167	206	123
Totalt	3011	1361	3631	1607	3381	1781	3910	1668	3983	1490

Antallet søknader har økt betydelig fra før pandemien, 2019 og fram til 2024.

Tabell 5 Endring i antall søknader for Kulturrådets musikkordninger fra 2019 til 2024.

	Endring i antall 2019–2024	Prosentvis endring 2019–2024
<i>Tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon</i>	206	43 %
<i>Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd</i>	9	5 %
<i>Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band</i>	458	67 %
<i>Tilskuddsordningen for fonograminnspillinger</i>	40	22 %
<i>Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger</i>	172	31 %
<i>Tilskuddsordningen for konsertarrangører</i>	264	43 %
<i>Tilskuddsordningen for musikkfestivaler</i>	41	25 %

Tabell 5 viser stor økning i antall søknader for ordningene for produksjon, framføring av musikk, og konsertarrangører. Som nevnt har utvidelsen av *tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon* tiltrukket seg et stort antall søkere. En betydelig del av dette er stadig flere sangskrivere som skal utgi innspilt musikk og turnere med nytt materiale. I populærmusikkategorien har søknadstallet økt med over 400 prosent siden 2018. Det er en mer dramatisk situasjon innenfor livefeltet med 67 prosent økning til *turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band* og 43 prosent økning til *tilskuddsordningen for konsertarrangører* over disse fem årene. Organisasjoner, aktører og forvaltningsorganisasjoner melder om økt behov og større avhengighet av inntekter fra levende musikk etter at inntektene fra innspilt musikk har falt for de aller fleste opphavspersoner (komponister, musikere og artister og så videre) i strømmeøkonomien. Blant andre årsaker nevnes økte behov for tilskudd etter inntektssvikt i deler av populærmusikkfeltet og en tilstrømning av nye søkere for disse. En tredje årsak kan være en gradvis økning i antallet utdannede musikere, komponister og bransjeaktører. Det nevnes også at Kulturrådets strategiske hovedsatsing for 2021–2025 *mangfold – flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser* har bidratt til å nå grupper og miljøer som ikke har søkt Kulturrådets ordninger tidligere. Og dermed økt søknadstallene. Kulturdirektorarets innsats for å styrke informasjonen om søknadsmulighetene overfor ulike miljøer har antakelig også bidratt.

Tabell 6 Søknader og bevilgninger behandlet og vedtatt i 2024 innenfor Kulturrådets musikkordninger. Søknader og tildelinger kan gjelde senere år, og beløpene i tabellen kan derfor avvike fra avsetningen for 2024 jf. tabell 2.

	Søknader	Tildelinger	Tidelingspro sent, antall	Samlet søknads- beløp	Tildelt beløp	Tidelingspro sent, beløp
<i>Tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon</i>	708	240	34 %	106 487 955	29 987 000	28 %
<i>Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd</i>	191	49	26 %	49 987 876	17 576 000	35 %
<i>Tilskuddsordningen for fonograminnspillinger</i>	221	56	25 %	22 424 432	4 587 000	20 %
<i>Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger</i>	735	288	39 %	66 150 000	25 920 000	39 %
<i>Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band</i>	1045	346	33 %	239 895 173	91 832 000	38 %
<i>Tilskuddsordningen for konsertarrangører</i>	877	388	44 %	266 833 574	60 584 000	23 %
<i>Tilskuddsordningen for musikkfestivaler 2025, tilskudd vedtatt i 2024</i>	206	123	60 %	265 805 584	98 170 000 ^a	83 %
<i>Tilskuddsordningen for musikkfestivaler 2024, tilskudd vedtatt i 2023</i>	297	198	67 %	277 400 925	186 290 000	67 %

Tallene for tilskuddsordningen avviker fra Kulturrådets årsrapport ettersom årsrapportens summerer tall for søknadssummer og tildelinger for alle år det søkes om og bevilges til.

Effekter i musikkfeltet av Kulturrådets tilskudd – produksjons- og aktivitetstall

Kulturrådet ønsker å synliggjøre hva tilskuddene til feltet bidrar til. Et viktig mål på dette er antall verk, produksjoner og konsertvirksomhet som blir finansiert.⁴

Tabell 7 omsøkte og finansierte produksjoner og aktiviteter

Omsøkt og finansiert aktivitet i 2024	Antall finansiert	Antall søkt
Verk, konsertproduksjoner, prosjekter	240	712
Produserte musikkinnspillinger	56	221
Publiserte musikkinnspillinger	294	735
Totalt produksjoner	590	1668
Utøveres konserter i Norge	3 561	7 659
Utøveres konserter i utlandet	1 270	3 322
Totalt planlagt framførte konserter	4831	10 981
Konsertantall for arrangører*	9 000	14 500
Konsertantall for musikkfestivaler**	3 560	5 940
Totalt planlagt arrangerte konserter	12 560	20 440

*Antallet faktisk gjennomført vil ha blitt noe redusert for enkelte mottakere grunnet det høye kostnadsnivået. Kulturrådet har i enkeltsaker akseptert en begrenset reduksjon av konsertomfang i forhold til søknad i 2024.

**Anslått antall konserter med et mediantall på 20 konserter per festival.

Totalt omsøkte og finansierte musikkproduksjoner viser et årlig stort omfang av skapt, innspilt og utgitt ny musikk. Vi trekker særlig fram det store tallet omsøkte og finansierte konserter, for både for utøvere og arrangører. Det anskueliggjør et svært omfang av levende musikk for publikum i Norge. Det demonstrerer også effektiv bruk av økonomiske virkemidler i kulturfeltet.

Fullstendige vedtakslister 2024

Liste for hver musikkordning, med omtaler av enkeltbevilgninger og søknader, kan lastes ned fra Kulturdirektoratets nettsider:

- ❖ [Tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon](#)
- ❖ [Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd](#)
- ❖ [Tilskuddsordningen for fonograminnspillinger](#)
- ❖ [Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger](#)
- ❖ [Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band](#)
- ❖ [Tilskuddsordningen for konsertarrangører](#)
- ❖ [Tilskuddsordningen for musikkfestivaler](#)

⁴ Kulturdirektoratet utvikler i 2024 og 2025 systemer for å hente ut data fra søknader og rapporter om omfang og geografisk nedslagsfelt for produksjon og formidlingsaktivitet, og om publikums antall. For 2024 kan vi likevel gi tall på finansiert aktivitet som sier noe om effekt av kulturpolitikken og forholdet mellom økonomisk innsats og omfang av produksjon og formidling.

Videreføring av Kulturrådets strategiske hovedsatsinger - mangfold og ytringsrom i musikkfeltet

Kulturrådet gjennomførte allerede i 2022 tiltak og endringer i retningslinjene med mål om å nå søkere og grupper som kan falle utenfor, og som ikke finner veien til tilskuddsordningene. I tillegg laget noen av utvalgene egne satsinger - *nye stemmer* i 2022, og *musikalsk og kulturelt mangfold* i 2023 (Kulturrådet 2024, s. 5)⁵. Satsingene er videreført i ordinære avsetninger i 2024. Kulturrådets forskningsprogram *skapende praksiser i musikk 2021–2024* er ferdigstilt i 2024. Det har tydeliggjort mangfoldet av musikkskapning og de ulike formenes tilgang på midler i *tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon av musikk*.

Gjennomgående prioriteringer i utvalgene

Formidling og merbruk av musikkverk, konsertprogrammer, musikkutgivelser: Alle tilskuddsordningene for musikk er innrettet slik at musikk som produseres, skal tilgjengeliggjøres og formidles til flest mulig på åpne arenaer og flater. Musikkutvalgene prioriterer prosjekter med god formidling og stiller forventninger eller krav om formidling i retningslinjer for ordningene: *Tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon* har krav om framføring og plan for formidling og merbruk av verk, *publiseringsstøtte for musikkinnspillinger* etterspør planer for formidling og markedsføring, *turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band* vektlegger framføring og merbruk av nye verk, produksjoner og konsertprogrammer, og arrangør- og festivalordningene er rene formidlingsordninger. Kulturrådet oppfordrer arrangører, festivaler, ensembler og andre til å bestille verk, og til å samarbeide om bestillinger, produksjoner og turnéruiter. Utvalgene ser at det finnes et større potensial for samarbeid om bruk av produksjon enn det som utnyttes i dag.

Kunstnerøkonomi – tilskudd for profesjonelle honorarer og produksjonsvilkår: Det er et mål at musikkordningene skal bidra til at produksjon og formidling av musikk i det frie feltet kan holde profesjonell standard og ha gode utviklingsmuligheter. I 2024 er det fortsatt prioritert å gi prosjekter og virksomheter utmåling av tilstrekkelig høye tilskudd til å gjennomføre konserter og annet med profesjonell produksjon, og med profesjonelle honorarnivå. Det gjelder også ordningene for arrangører og festivaler. Det settes som forutsetning i tilskuddsbrevene at kunstnere og fagpersoner blir profesjonelt honorert.

Nye stemmer og mangfold – rekruttering, kulturelt og kunstnerisk mangfold, aktører i utenforskap: Innpass for nye stemmer i musikkfeltet og prioritering av mangfold er hovedsatsningsområde for rådet, og prioriteres i alle musikkutvalgene. Ordningen for turné- og virksomhetstilskudd har hatt to satsinger i henholdsvis 2023 og 2024 som videreføres i utvalgsarbeidet. Ordningene for komposisjon og produksjon og andre musikktiltak har mål om å være innrettet mot mangfold av skapende og utforskende praksiser. Arrangørordningene har prioritert arrangementer og arenaer som treffer mangfoldet av publikum. Det gjelder publikumskulturer, men også ansvaret for å ta ansvar for arrangører over hele landet.

Barn og unge: Musikktilbud til unge er en vedvarende prioritering i Kulturrådet og ordningene for musikk. Musikkutvalgene har prioritert -prosjekter og konsertproduksjoner der barn enten er publikum, lytter til innspilt musikk eller deltar i produksjon og framføring i prosjekter sammen med profesjonelle kunstnere

⁵ Kulturrådet 2024: [Årsoppsummering musikk Kulturrådet 2023](#)

-arrangører og festivalers konserttilbud på egne barnekonserter og festivaler, eller til de mange festivalene som har sideprogram for barn og unge
-prosjekter som kompletterer eksisterende tilbud av kulturskoler, korps, kor med mer, og som treffer unge som ikke nødvendigvis benytter seg av disse tilbudene

Kirkemusikk: Musikk som gjøres allment tilgjengelig i kirkene utgjør et vesentlig område innenfor Kulturrådets musikkordninger. Kirkene i Norge er en betydelig infrastruktur av offentlige konsertarenaer. Kirken forvalter flere hundre år med musikktradisjoner og bidrar til fornyelse og utvikling gjennom bestilling av ny norsk kirkemusikk. Tilskuddsordninger for verk, konsertframføringer, konsertarrangører og festivaler har prioritert kirkemusikk på linje med andre musikkformer og arenaer.

Bærekraft

Gjennom ordningenes retningslinjer blir søkere oppfordret til å organisere konserter og turneer på en bærekraftig måte. Det er en forventning til at søkere reflekterer over klima- og miljøbelastningen, og etterstreber effektive reiseruter, lavutslippstransport og bærekraftig og sirkulær ressursbruk.

Dialog og informasjonsformidling

Dialog og informasjonsarbeid skal bidra til åpen tilgang, likebehandling og transparens omkring tilskuddsmuligheter og beslutningsprosesser. I 2024 har det vært spesielt viktig å informere om Kulturrådets virkemidler for musikkfeltet og skape debatt om kulturpolitikken i forbindelse med regjeringens musikkutvalg sitt arbeid med NOU⁶-rapporten om musikkfeltet.

I 2024 har det vært gjennomført flere aktiviteter:

- Halvdagseminar med innspill og dialog om Kulturrådets tilskuddsordninger finansieringen av institusjonsfeltet i Bergen 23.05.2024 Seminaret ble arrangert i samarbeid med NOU-utvalget.
- Arrangørutvalget hadde møter med Sametinget og musikkaktører i Sápmi i Karasjok i mai 2025
- Musikkutvalgene for komposisjon, produksjon og andre musikktiltak og musikkutvalget for turné og virksomhet arrangerte lytte og innspillmøte med organisasjonene for komponister og for utøvere 9. september
- Arrangørutvalget arrangerte lytte- og innspillsmøte med ni musikkorganisasjoner i samarbeidsorganet *Arrangørforum* 30. september
- Produksjonsutvalget arrangerte digitalt kontaktmøte med komponistforeningene om honorarsatser 3. juni
- Norske kulturhus' fagkonferanse

Kunnskapsprosjekter

Utredninger om musikkfeltet, meldinger til Stortinget samt evaluering av tilskuddsordninger gir et viktig kunnskapsgrunnlag for forvaltning av midler, vurdering av søknader og videre utvikling av tilskuddsordningene. I 2024 ble forskningssatsingen *skapende praksiser i musikk* ferdigstilt med utgivelse av artikkelsamlingen [Når musikken tek form](#) med rapport fra tolv forskningsprosjekter. Kulturrådet initierte også et utredningsprosjekt om *produksjon, utgivelse og formidling av innspilt musikk*. Prosjektet blir utlyst til forskningsmiljøene i 2025 og skal ferdigstilles i 2026. Med disse utredningene vil Kulturrådet ha produsert kunnskap om de fleste leddene i produksjons- og formidlingskjeden i musikk.

⁶ Norges offentlige utredninger

Liste over utredning og evaluering om musikk fra Kulturrådet:

Anja Nylund Hagen, Ragnhild Torvanger Solberg, Torgeir Uberg Nærland og Michael Francis Duch (red.) 2024. *Når musikken tek form*. Kulturrådet. <https://www.kulturdirektoratet.no/web/guest/vis-publikasjon/-/nar-musikken-tek-form>

Kleppe, B., Berge, O. K., Hjelmbrække, S. (2019). *Engasjement og arrangement. Ei bok om konsertar og konsertarrangering*. Kulturrådet. <https://kulturdirektoratet.no/web/guest/vis-publikasjon/-/engasjement-og-arrangement>

Hylland, O. M., Stavrum, H. (red.). (2015). *En ny kirkelyd - Grunntoner i den norske kirkemusikken på 2000-tallet*. Kulturrådet. <https://www.kulturdirektoratet.no/web/guest/vis-publikasjon/-/en-ny-kirkelyd>

Takle, M., Henningsen, E., Klette-Bøhler, K., Bergsli, H., Knudsen, J. S., Dokken, T., Kittelsen Røberg, K. I. (Red.). (2023). *Festivalpolitikk i endring*. Kulturrådet. <https://kulturdirektoratet.no/web/guest/%20vis-publikasjon/-/festivalpolitikk-i-endring>

Langdalen, J. (2008). *Musikkliv og musikkpolitikk – en utredning om musikkensembelene i Norge*. Kulturrådet. <https://kulturdirektoratet.no/web/guest/vis-publikasjon/-/publikasjon-musikkliv-og-musikkpolitikk>.

Gripsrud, J. (red.). (2002). *Populærmusikken i kulturpolitikken*. Kulturrådet. <https://kulturdirektoratet.no/web/guest/vis-publikasjon/-/populaermusikken-i-kulturpolitikken>

Perspektiver framover

Rimelig betaling for kunstnerisk arbeid: Utvalgene har sett fram til oppfølgingen av kunstmeldingen, *Meld. St. 22 (2022–2023) Kunstnarkår*⁷. Som nevnt under gjennomgående prioriteringer har tilskuddsordningene for musikk i dag en politikk som støtter opp under profesjonelle honorarnivåer. Kulturrådets politikk på musikkområdet vil bli del av en strategi for å oppnå hovedmålet i meldingen når Kulturdirektoratet gjennomfører sitt oppdrag i å utarbeide verdiprinsipper strategi for kunstnerøkonomien i 2025.

Kulturrådets vurdering av virkemidler i oppfølgingen av NOU-rapporten: Regjeringens utredning om musikkfeltet blir ferdig og offentliggjort 23. juni 2025. Den vil gi et felles kunnskapsgrunnlag for diskusjoner og vurdering omkring musikklivet, politikken og kulturforvaltning. Den vil også gi oppmerksomhet til musikkfeltet og musikkens betydning for enkeltmennesker og samfunn. Kulturrådet ser fram til den helhetlige gjennomgangen og analysen av musikkpolitikken og de offentlige virkemidlene, og hvordan Kulturrådets ordninger virker i sammenheng med øvrige ordninger.

2024 var året da regjeringens musikkutvalg samlet innspill og kunnskap om musikkfeltet som grunnlag for NOU-rapporten. Aktørene i musikkfeltet har gitt skriftlige innspill til musikkutvalget, og mange har deltatt på musikkutvalgets innspillmøter. For Kulturrådets musikkutvalg har det vært viktig å bidra til å få feltet i tale om de kulturpolitiske virkemidlene som Kulturrådet forvalter. Derfor inviterte Kulturrådets musikkutvalg NOU-utvalget til å samarbeide om et halvdagsseminar for innspill og dialog om Kulturrådets tilskuddsordninger i Bergen 23.05.2024.

⁷ Meld. St. 22 (2022–2023) *Kunstnarkår* (2023). <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-22-20222023/id2983542/>

Kulturrådet laget i 2024 en omfattende gjennomgang av Kulturrådets tilskuddsordninger, innretning og prioriteringer i sin *årsoppsummering for musikk for 2023*⁸. Her ble det pekt på finansieringssystemenes funksjon framover:

«De nasjonale tilskuddsordningene for produksjon, musikkutgivelse og konsertformidling av musikk utenfor de store institusjonene vil være vedvarende finansieringssystemer i det frie feltet for musikk. Tilskuddsordningene skal være dynamiske i sin tilpasning til behovene og gi muligheter for utvikling av et attraktivt felt med profesjonelle vilkår og standarder for kunstnerøkonomi, produksjon og formidling. Et stadig bredere tilbud av høyere musikkutdanninger i flere sjangerområder bidrar til kunstnerisk profesjonalisering og tidsmessige krav til honorar og kunstnerøkonomi. Det har også blitt større profesjonalisering i musikkbransjen, med spesialiseringer i musikkproduksjon, arrangører, lys og lyd, og management, med universitets- og høyskoleutdanninger og opplæring i både de regionale kompetansesentrene for musikk, bransjetreff og nasjonale musikkorganisasjoner.⁹ Det utvikles et stadig mer profesjonelt faglig nivå med spesialiseringer i musikkfeltet og bransjen. De store tilskuddsordningene er viktige forutsetninger for å inkludere og sikre bredden av uttrykk, med ny musikk, produksjoner og konsertformidling som ikke vil kunne realiseres på grunnlag av salgs- og markedsinntekter alene. Tilskuddsordningene ivaretar mange hensyn, men et grunntrekk er at de skal være åpne for nye aktører og kunstnere, og at de skal fange opp initiativ til nye etableringer omkring i landet» s. 13.

Det er viktig framover å peke på hvordan disse store ordningene har et kulturpolitisk ansvar i alle ledd av produksjon- og formidlingskjeden innenfor sjangerområdene, og at de i seg selv utgjør en viktig del av infrastrukturen for en stor del av musikkfeltet. Det er snakk om både åpen tilgang for prosjekter, men også vedvarende støtte til faste virksomheter eller «semi-institusjoner» som er spredt over hele landet. Det store antallet produksjoner, framføringer og konsertarrangementer listet i tabell xx ovenfor er indikasjonen på en stor effekt av begrensede midler i tilskuddsordningene.

Videre satsing på potensialet i livefeltet: Kulturrådet har også i flere år pekt på at livefeltet, og musikkordningene for turné, konsertarrangører og festivaler, er svært effektive i å realisere kulturpolitiske mål. De bidrar til å:

- opprettholde, øke og spre antallet arrangører og musikktilbud på svært mange mindre og større steder i landet
- styrke de lokale arrangørmiljøenes mulighet til å sette sammen et konserttilbud og utvikle lokalt publikum, og inkludere ulike publikumskulturer
- øke mengden spilleoppdrag og inntekter for musikere og kunstnere og stimulere til bred formidling, samt øke andelen turnevirksomhet i Norge versus utlandet
- øke opphavsrettslige inntekter
- styrke profesjonell konsertproduksjon og profesjonell kunstnerøkonomi
- bidra til et mangfold i musikktilbudet ved at arrangørene får styrke til å ta større risiko i et marked som ellers kan tendere mot ensretting av konserttilbudet

Kulturrådet har siden 2010 økt finansieringen til *tilskuddsordningen for konsertarrangører* fra en avsetning på 10 millioner kroner i 2009 til 50,8 millioner kroner i 2024 gjennom de årlige budsjettprioriteringene. Målet har vært både etablering og langsiktig utvikling av flere helårsarrangører og faste spillesteder, samtidig med å stimulere musikkformidlingen i grunnfjellet av mindre, frivillig drevne arrangementer og i lokale og regionale kulturhus.

⁸ Kulturrådet 2024. [Årsoppsummering musikk Kulturrådet 2023](#).

⁹Røyseng, S., Stavrum, H., Vinge, J. (Red.). (2022). *Musikerne, bransjen og samfunnet*. Cappelen Damm Akademisk.

På oppdragstakersiden av live-feltet står utøverne – musikere, artister, kammerbesetninger, jazzorkestre, kor, band m.fl. Ordningene for live-feltet står i hovedsak alene (sammen med region- og distriktsoperaene) innenfor den statlige musikkpolitikken i å ta vare på infrastrukturen for produksjon og formidling utenfor storbyenes institusjoner og kommersielle arenaer. Det samme gjelder ansvaret for å styrke arrangørvirksomhet og musikalsk produksjon i mindre musikkmiljøer og musikkuttrykk, så som innvandrede minoriteter og i samiske, kvenske og skogfinske miljøer og områder.

Musikkutvalgene ser at samvirket mellom *turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band* på den ene siden og *tilskuddsordningen for musikkfestivaler og tilskuddsordningen for konsertarrangører* på den andre har et videre stort potensial til å innfri mål om formidling, tilgang for publikum og en rimelig og profesjonell kunstnerøkonomi. Den kraftige økningen i antall søknader (arrangørstøtte 43 prosent og turné/ensembler 67 prosent fra 2019 til 2024) er en sterk indikasjon på både et større behov og potensial.

Musikkordningenes ansvar for regional produksjon og infrastruktur: Musikkutvalgene for tilskuddsordningene for festivaler, arrangører, ensembler og band har i 2024 vært opptatt av det kulturpolitiske ansvaret ordningene har for en infrastruktur av faste virksomheter omkring i landet ved siden av de store institusjonene og andre fast ensembler, scener og region- og distriktsopera. Et stort antall musikkensembler, helårsarrangører og festivaler er faste virksomheter som har hatt årlig tilskudd i opptil flere tiår, og de spiller en lignende rolle og funksjon som orkester- og operainstitusjoner har i de større byene, men også for byer og mindre steder uten institusjoner. Over halvparten av musikkmidlene i Norsk kulturfond går til faste musikkensembler, musikkfestivaler og konsertarrangører.

Disse virksomhetene bidrar sammen med orkester- og operainstitusjoner til at kunstnere og profesjonelle utøver- og produksjonsmiljøer, arrangører og formidlingsarenaer for musikk kan etableres og virke utenfor sentrale og regionale sentra.

Kulturrådet har vært opptatt av å synliggjøre den kritiske rollen landsdekkende ordninger for musikkproduksjon, arrangører og festivaler har for tilgangen til musikk for publikum lokalt og for at turnerende kunstnere møter gode vilkår og kompetente arrangører i hele Norge.

Kulturrådet har gitt gjentatte råd til Kultur- og likestillingsdepartementet om å øke budsjettammer som vil gjøre det mulig videreføre et slikt ansvar uten at det går ut over mindre og nye prosjekter, produksjoner, konsertvirksomhet og innspilt musikk.

Funksjon og betydning av innspilt musikk i en endret bransje: Med et utredningsprosjekt 2005–2026 om produksjon, utgivelse og formidling av innspilt musikk omtalt ovenfor, sikter Kulturrådet mot å undersøke hvilken betydning og funksjon den innspilte musikken har for artister, opphavspersoner, og for dokumentasjon og tilgang til musikk i offentligheten. Særlig ser musikkutvalgene fram til å få kunnskap om sammenhengen mellom artistenes musikkutgivelser og konsert- og turnévirksomhet. Prosjektet skal vurdere dagens innretning på tilskuddsordningene for innspilt musikk både i Kulturrådet og Fond for lyd og bilde, og skape grunnlag for videre utvikling av disse virkemidlene.

Mangfoldige kvalitets- og profesjonalitetsforståelser i musikkfeltet: Kulturrådet skal fortsatt bidra til at midler til kunstnerisk produksjon og formidling er tilgjengelige og søkbare for alle. *Mangfold og ytringsrom* har vært rådets strategiske satsingsområder for 2020 til 2024. Dette framhever ansvaret for å nå aktører og kunstuttrykk som ellers kan falle utenfor. Kulturelle, elitære og markedsmessige ekskluderingsmekanismer kan hindre anerkjennelse av musikkformer, sjangre og en rikdom av lytte- og erfaringsformer i kulturen. Slike innsikter krever en inkluderende tilnærming til hva profesjonalitet og kunstneriske praksiser kan være i ulike sammenhenger. I inkluderingen av nye praksiser vil man måtte anerkjenne ulike og nye former for profesjonalitet som strekker seg utenfor tradisjonelle kriterier som høyskoleutdanning, medlemskap i kunstnerorganisasjoner eller det å livnære seg av musikk alene.

En større bredde av kunstnere og publikum har tilgang til åpne arenaer. Musikk skaper fellesskap

gjennom publikums erfaringer og deltakelse. Det danner lokale offentligheter og rom for kunstneriske ytringer og fellesskap.

Utvidet produksjonsordning: Kulturrådet vil følge opp forskningsprogrammet *skapende praksiser i musikk 2021–2024*. Den tidligere bestillingsverkordningen (nå *tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon av musikk*) er siden 2015 utvidet til å omfatte alle former for musikkskapning og produksjonskostnader. En videre realisering av dette vil kreve at det settes av midler. Kulturrådet har i budsjettinnspill til Kultur- og likestillingsdepartementet gitt råd om å øke avsetningen til Kulturfondet og musikkavsetningen for å kunne utvikle en større og mer tidsmessig dimensjonert produksjonstilskuddsordning for musikkfeltet. Utredningen utdyper et faglig grunnlag og musikkpolitisk begrunnelse for dette.

Bærekraft og miljø: Strategien for Kulturrådet og Norsk kulturfond peker på at miljø- og klimautfordringene krever ny tenkning rundt produksjon, samarbeid og utvikling på kunstfeltene.¹⁰

Det er stort engasjement for omstilling til det grønne skiftet blant organisasjoner og aktører i musikklivet. Kunstnere som går foran, både med hva de skaper, og i organiseringen av transport og annen virksomhet. De danner viktige forbilder og bidrar til å skape en bredere opinion for mer bærekraftige praksiser. Musikken tar stadig oftere opp i seg eksistensielle temaer og livserfaringer. Toneangivende festivaler og arrangører profilerer seg med bærekraftige praksiser, som tydelig bidrar til å styrke musikkmiljøet og publikums engasjement for omstilling og bærekraftig forbruk.

Deler av musikksektoren vil måtte gjøre nødvendige tiltak som følge av klimaendringene og planlegge for økt risiko. Festivaler/utendørsarrangement er mer utsatt for nedbørhendelser, flom og skred. Tregere billettsalg, avlysninger, forsinkelser og andre uforutsette hendelser øker også risiko. Kulturrådet ønsker å støtte musikklivets aktører inn i det grønne skiftet med en bærekraftig, profesjonell og framtidsrettet organisering. Det vil oppfordres til at arrangører, festivaler og artister samarbeider om infrastruktur, utslipps- og forbruksreduserende turnéruiter, deling av infrastruktur, transportsystemer og bærekraftige underleverandører og ulike aktiviteter. Tilskuddsordningene vil fortsette å gi søkerne mulighet til å budsjettere med kostnader knyttet til omstilling og tiltak.

Næring og profesjonalisering: Det frie musikkfeltet er en del av musikknæringen, og tilskuddene fra Kulturrådet stimulerer til aktivitet og påvirker bransjeøkonomien på flere måter. Vi peker på en produktiv forbindelse mellom offentlig finansiering av produksjon og formidling på den ene siden og musikknæringen på den andre. Tilskudd til artister, musikere, komponister, produsenter, arrangører og festivaler kanaliseres videre i etterspørsel etter tjenester i bransjen. Slik blir offentlige tilskudd del av det økonomiske grunnlaget for bransjen ved siden av salgs- og markedsinntekter. Slike innsikter kan gjøre seg gjeldende i innretning av incentivmidler for musikknæringen framover.

¹⁰Kulturrådet 2021.

Del 2 – Fagutvalgene og tilskuddsordningene

Kulturrådet har syv tilskuddsordninger for musikk. De dekker hele produksjons- og formidlingskjeden fra komposisjon til musikkutgivelse og konsertformidling.

Ordningene sorterer under fire fagutvalg som er oppnevnt av Kulturrådet for perioden 2024–2025. De fire utvalgene har ansvar for hvert av disse områdene

- Musikkutvalget for komposisjon, produksjon og andre musikktiltak. Gir tilskudd til komposisjon, produksjon av musikk, andre musikkprosjekter og virksomheter
- Musikkutvalget for turné- og virksomhetstilskudd. Gir tilskudd til turné- og konsertvirksomhet og preproduksjon
- Musikkutvalget for arrangør- og festivaltilskudd. Gir tilskudd til konsertarrangører og musikkfestivaler
- Musikkutvalget for innspillings- og publiseringsstøtte. Gir tilskudd til innspilling og utgivelse av musikk

Musikkutvalget for komposisjon, produksjon og andre musikktiltak

Fagutvalget behandler søknader til to ordninger, *tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon av musikk* og *tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd*.

Tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon gir tilskudd til kunstneriske honorarer til musikere, låtskrivere, komponister og samarbeidende kunstnere. *Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd* gir tilskudd til mange ulike prosjekter og virksomheter som faller utenfor formålene til andre ordninger, og som er av betydning for utvikling, kunnskap og dokumentasjon i musikkfeltet. Det store omfanget av disse to ordningene bidrar til Kulturrådets strategiske satsingsområder *mangfold – flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser* og *større ytringsrom – friksjonsfylte fellesskap*.

Musikkutvalget for komposisjon, produksjon og andre musikktiltak består i 2024–2025 av

- Nasra Ali Omar (Troms, leder)
- Gjermund Larsen (Trøndelag)
- Lasse Marhaug (Nordland)
- Anja Lauvdal (Akershus)
- Anna Linh Ngyuen Berg (Innlandet) / Bente Leiknes Thorsen (Akershus)
- Jon Marius Aareskjold-Drecker (Troms)

Musikkutvalget for turné- og virksomhetstilskudd

Fagutvalget behandler søknader om turnéprosjekter, utøveres konsertproduksjon og faste utøverkonstellasjoner og virksomheter. Utvalget har et stort og nasjonalt ansvar for at konsertproduksjon og turnéformidling skjer over hele landet, og at tilskuddsordningen ivaretar mangfoldet av utøverpraksiser, ensembletyper og kulturelle og musikalske uttrykk. Mange større ensembler er lokalisert i regionene og har stor betydning for lokalt og regionalt musikkliv. Andre, ofte mindre, grupper har framstående betydning og virksomhet nasjonalt og internasjonalt.

Fagutvalget oppnevnt for 2024–2025 består av

- Gro Bergrabb (Nordland, leder)
- Vegar Vårdal (Innlandet)

- Saleh Mahfoud (Oslo)
- Gro Austgulen (Rogaland)
- Solveig Slettahjell (Oslo)
- Odd Martin Skålnes (Vestland)

Musikkutvalget for arrangør- og festivalstøtte

Fagutvalget behandler søknader til *tilskuddsordningen for konsertarrangører og tilskuddsordningen for musikkfestivaler*.

Konsertstedene er sammen med festivalene de primære arenaene for møter mellom levende musikk og publikum over hele landet i Norge. Kulturrådets finansiering av konsertarrangører og festivaler er bygget opp i ulike faser siden før årtusenskiftet og er en viktig del av kulturpolitikken på musikkfeltet. Konsertarrangører og festivaler er også de primære formidlere av levende musikk fra utlandet for publikum i Norge. Kulturrådets tilskuddsordninger bidrar til at arrangører og festivaler kan ha høye ambisjoner for booking, programmering og konsertproduksjon. Utvalget prioriterer å ivareta og utvikle hele mangfoldet av arrangører, programprofiler og sjanger- og musikkuttrykk.

Fagutvalget oppnevnt for 2024–2025 består av

- Ivar Chelsom Vogt (Vestland, leder)
- Alice Jektevik (Finnmark)
- Ivan Mazuze (Buskerud)
- Trygve Brøske (Trøndelag)
- Hedvig Mollestad Thomassen (Akershus)
- Ragnhild Furebotten (Troms)

Musikkutvalget for innspillings- og publiseringsstøtte

Fagutvalget behandler søknader til *publiseringsstøtte for musikkinnspillinger* og *tilskuddsordningen for fonograminnspillinger*.

De to ordningene har som mål at det blir spilt inn, utgitt og dokumentert en stor bredde av musikk i Norge. De bidrar til at det her til lands spilles inn og utgis mye musikk sammenlignet med for eksempel de øvrige nordiske landene. Et av formålene med ordningene er at musikkverk, musikkproduksjoner og utøveres framføringer blir dokumentert gjennom utgivelse og kan mangfoldiggjøres, distribueres, selges og formidles.

Fagutvalget oppnevnt for 2024–2025 består av

- Jan Bang (Agder, leder)
- Peder Niilas Tårnesvik (Oslo)
- Ellen Lindqvist (Trøndelag)
- Helga Myhr (Innlandet)
- Mariama Ndure (Oslo)
- Per Jørgen Pedersen (Trøndelag)
- Jon André Eira (Finnmark)

Tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon av musikk

Ordningen gir tilskudd til komposisjon og produksjon av musikk i alle sjangre og finansierer kunstnerisk arbeid for komponister, låtskrivere, musikere, artister og andre tilknyttede kunstnere som skaper ny musikk. Ordningen var fram til 2015 en bestillingsverkordning hvor bare den som bestilte musikkverk av komponister, kunne søke. Fra 2015 har ordningen vært åpen for at komponister selv

kan søke, gitt at de har avtale om framføring med utøvere, orkestre eller andre. Det ble også mulig å søke om kunstneriske produksjonskostnader, og det ble tydeligere informert om at alle former for skapende musikkarbeid i alle sjangre og tradisjoner kunne få tilskudd.

Ordningen styrker profesjonelt musikkarbeid og utvikling i hele bredden av musikkfeltet. Et viktig formål er å gjøre nye musikkverk og produksjoner tilgjengelig for offentligheten gjennom kravet om framføring på konsert- og formidlingsarenaer, på ulike medieplattformer eller gjennom ordinære musikkutgivelser. Komponister og andre skapere som har avtale for framføring eller plan for utgivelse, kan søke. Like viktig er det at ordningen skal stimulere orkesterinstitusjoner, musikere, ensembler, arrangører og festivaler som kan produsere og presentere ny musikk, til å søke tilskudd til å bestille nye verk og produksjoner. Tilskuddene går til dekning kunstneriske honorarer og produksjonskostnader. Verk og produksjoner som får tilskudd, skal framføres og ha en plan for videre formidling til publikum.

Søknader og tildelinger

Tabell 8 søknader og tildelinger

	2020	2021	2022	2023	2024
Antall søknader	601	1098	490	680	708
Antall tildelinger	208	293	221	232	240
Tildelingsprosent, søknader	35 %	27 %	45 %	34 %	34 %
Samlet søknadssum*	84 778 377	156 745 000	71 170 111	97 813 400	106 657 955
Tildelt sum årets søknader	25 874 000	34 033 200**	26 703 000***	29 111 000	29 987 000
Tildelingsprosent, søknadssum	30,5 %	22 %	37,5 %	30 %	28 %

* Inkluderer søknadssum og tilsagn for kommende år.

** Sum tildelinger er inkl. kr. 15 342 000 stimuleringsmidler og kr 1 894 200 gitt som tilsagn i 2020. Den store økningen i antall søknader kommer av koronasituasjonen og ekstra tildelte stimuleringsmidler til ordningen.

*** Sum tildelinger er inkludert kr 2 000 000 stimuleringsmidler fra R2/22.

Tendenser og analyser

Søknadsantall: Mens søknadstallene for å komponere og produsere musikk svingte sterkt under nedstenginger og deretter åpningene av konsertarenaene under og etter pandemien, kunne vi se en normalisering av tallene gjennom 2023, men på et markant høyre nivå enn før pandemien. Økningen har fortsatt i 2024 med det høyeste søknadsantall noen gang, med unntak av pandemiåret 2021 der det er var tilført ekstra midler. Dette skyldes bl.a. tilstrømming av komponister til ordningen under pandemien, som også har fortsatt å søke i årene etter. I 2024 var 24 prosent av søknadene fra komponister som er nye på ordningen, og ca 15 prosent av tildelingene gikk til disse. Tilstrømming av nye komponister bidrar til betydelig økt press på ordningen. Det er et stort behov for økning i budsjettrammen på ordningen, for å kunne møte potensialet for økt kunstnerisk produksjon.

Produksjonsutgifter: I tillegg til å søke fullfinansiering av komponisthonorarer, søker mange om produksjonsutgifter til å skape et ferdig verk eller konsertproduksjon. Det kan være musikerhonorarer for arbeidsverksteder og medvirkning til utvikling av verket, honorering av andre skapende kunstnere (videokunstner, forfattere, dramaturger, scenografer osv.), innstudering av verk o.a. Utvalget bevilger tilskudd til en rekke slike prosjekter. Det bidrar til at verket får en mer gjennomarbeidet produksjon, og at medvirkende kunstnere får profesjonelt honorar for sitt kunstneriske arbeid. På den andre siden betyr det at utvalget prioriterer færre verk enn de kunne gjort hvis de bare ga midler til komponisthonorarene. Likevel kutter utvalget ofte i tilskuddene til produksjonsutgiftene, med fare for

mindre profesjonell produksjon. Kulturrådet ser også ofte at komponistene bruker av komponisthonoraret til arbeidsverksteder med musikere eller andre produksjonsutgifter, og sitter igjen med minimale honorar.

Sjangermessig fordeling: Søknader og tildelinger fordelte seg slik på sjanger i 2024:

Tabell 9 Fordeling av søknader innenfor forenklete sjangerkategorier, tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon av musikk

	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Andel av samlet antall søknader	Andel av samlet antall tilskudd
Folkemusikk/tradisjonsmusikk	58	24	41 %	8 %	10 %
Jazz/improvisasjonsmusikk	110	34	31 %	16 %	14 %
Klassisk/samtidsmusikk	361	141	39 %	51 %	59 %
Populærmusikk	151	31	21 %	21 %	13 %
Verdensmusikk	28	10	36 %	4 %	4 %
Sum	708	240		100 %	100 %

Tabell 10 Fylkesvis fordeling

	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Andel av samlet antall søknader	Andel av samlet antall tilskudd
Agder	16	5	31 %	3 %	2 %
Innlandet	29	10	35 %	4 %	4 %
Møre og Romsdal	9	1	11 %	1 %	1 %
Nordland	15	6	40 %	2 %	3 %
Oslo	299	109	37 %	42 %	45 %
Rogaland	20	8	40 %	3 %	3 %
Troms og Finnmark	19	8	42 %	3 %	3 %
Trøndelag	70	24	34 %	10 %	10 %
Vestfold og Telemark	41	13	32 %	6 %	5 %
Vestland	81	34	42 %	11 %	14 %
Viken	103	19	19 %	14 %	8 %
Utlandet	6	3	50 %	1 %	1 %
Sum	708	240		100 %	99 %

Søknader kommer i stor grad fra komponister, utøvere, festivaler, scenekunstkompanier og institusjoner med tilhold i de største byene i landet. Utvalget ivaretar hensynet til geografisk fordeling ved å prioritere søknader fra aktører på mindre steder og i fylker uten større bysentra. De ser også på prosjektenes formidlingsplaner og prioriterer ofte verk som vil formidles utenfor sentrale områder.

Innspilling/studioarbeid: I stadig flere prosjekter søkes det til komponering i studio, der innspilling og komposisjon er del av samme prosess. Det er også oftere beskrevet samarbeid med produsenter, og viktigheten av å ha gode kunstnere/fagfolk i denne delen av verk- eller låtproduksjonen. Enkelte søker budsjetterer med en deling av komposisjonshonoraret til låtskriver og produsent.

Merbruk av verk og samproduksjoner: Tilskudd fra ordningen skal gå til verk som skal formidles til publikum, og søkerne blir bedt om å lage formidlingsplaner for verkene sine. Her er det store forskjeller mellom sjangerområdene. Låtskrivere og artister som jobber fram mot plateinnspilling, får ofte ikke konsertavtaler før plata er utgitt. Derfor er mange prosjekter innenfor populærmusikken uten klare formidlingsplaner. Blant folkemusikkprosjektene og prosjektene innenfor klassisk musikk og samtidsmusikk er det oftere en konkret formidlingsplan på plass, med en bestilling fra et ensemble, en festival eller andre. Innenfor populærmusikkfeltet søker låtskriverne og komponistene som oftest selv.

Barn og unge: Det har ikke vært spesifikke satsinger på prosjekter rettet mot barn og unge i 2024, men det er et prioritert område for utvalget å se etter gode prosjekter rettet mot unge målgrupper. 22 prosent av tildelingene gikk til prosjekter for barn og unge.

Dialog med organisasjonene: I 2024 har utvalget lagt vekt på å være i dialog og få innspill. Utvalget har hatt to digitale møter med musikkorganisasjonene for å lytte til innspill om innretning på *tilskuddsordningen for komposisjon og produksjon av musikk*. Det ene møtet handlet om honorarer og honorarsatser de ulike organisasjonene bruker. Det andre møtet var arrangert i samarbeid med musikkutvalget for turné- og virksomhetstilskudd. Møtene har stor verdi for utvalget og sekretariatet og er også et forum for kontakt mellom organisasjonene.

Tilpasning og utvikling

Utvidelsen av ordningen for komposisjon og produksjon er en tilpasning til dagens praksiser for komposisjon og skapende produksjon i de ulike sjanger- og uttrykksområdene i musikklivet. Dette legger press på budsjettammen. Økningen i søknadsantall og i søknadssum har pågått i flere år, og vil ventelig fortsette. Det er fortsatt mange nye utøvere og skapende kunstnere som oppdager mulighetene for å søke.

Dette presset er grunnen til at Kulturrådet har bedt om substansiell økning i budsjettammen til Norsk kulturfond. En styrket produksjonstilskuddsordning kan bidra til å skape større og mer gjennomarbeidede konsertproduksjoner, opera og annen musikkdramatikk, og innspillinger som kan hevde seg i strømmøkonomien. Kulturrådet bør også kunne finansiere musikkprosjekter som holder tilsvarende produksjonsnivå og gjennomarbeidelse som for eksempel på scenekunstfeltet eller orkesterinstitusjonene og kommersielt finansiert konsertproduksjon. Musikkutvalgene mener musikkfeltet har behov for en større tilskuddsordning for den store bredden av praksiser, og dermed oppnå bedre, mer profesjonell og mer attraktiv produksjon, og mer formidling og økte markedsinntekter.

Utvalget har sett at det nå i større grad budsjetteres med kostnader for arbeid som det har vært vanlig at kunstnerne i prosjektene bekoster selv. Mange låtskrivere har f.eks. regnet sitt skapende arbeid som en ikke-honorert investering som kan gi inntekter fra innspilt musikk og konsertframføring i framtida. Nå er de økonomiske kretsløpene i endring, særlig fordi innspilt musikk i den nye strømmøkonomien gir opphavspersoner langt lavere inntekter enn tidligere.

Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd

Denne ordningen skal gi mulighet til å gjennomføre tiltak som ikke vil få tilskudd fra andre musikkordninger i Kulturfondet. Tilskuddsordningen for andre musikktiltak er delt inn i en prosjekttilskuddsordning for tidsavgrensede prosjekter og en virksomhetstilskuddsordning for virksomheter med helårlig profesjonell drift og behov for forutsigbare rammer.

Søknader og tildelinger

Kronebeløp i tusen kroner.

Tabell 11 søknader og tildelinger

	2020	2021	2022	2023	2024
Antall behandlede søknader	152	207	128	154	191
Antall tildelinger	50	71	53	51	49
Tildelingsprosent, søknader	33 %	34 %	41 %	33 %	26 %
Samlet søknadssum*	44 157	49 317	53 024	38 651	49 987
Tildelt sum årets søknader*	8 095	20 462	9 521	17 192	17 576
Tildelingsprosent, søknadssum	18 %	41 %	18 %	44 %	35

* Inkluderer søknadssum og tilsagn for kommende år.

Den totale tildelingssummen for andre musikktiltak for budsjettår 2024 var kr 17 708 000. Av dette ble 6,6 mill. kroner bevilget som prosjekttilskudd og 11,1 mill. kroner bevilget som virksomhetstilskudd.

Tendenser og analyser

1. Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – prosjekttilskudd:

Ordningens åpne formål stimulerer til en stor bredde i type prosjekter. De mottatte søknadene er systematisert innenfor følgende kategorier:

1. Verksteder for barn og ungdom, mentorprogram, låtskrivercamp, kurs, mesterklasse, produksjonscamp
2. Seminar, foredrag, konferanse, fagarrangement, kompetansetiltak
3. Innsamling, dokumentasjon, bevaring, tilgjengeliggjøring, musikkarv, noterestaurering
4. Kunstnerisk utprøving, forsøks- og forprosjekter
5. Faglitteratur
6. Teknologirelaterte prosjekter, herunder poddkast, applikasjoner, framføringsteknologi
7. Åpne verksteder, kunstneriske samarbeidsprosjekter
8. Produksjoner basert på eksisterende musikk
9. Annet
10. Faller litt på siden av retningslinjene

Søknadene viste prosjekter innenfor en stor sjangerbredde – klassisk musikk, samtidsmusikk, jazz, folkemusikk, populærmusikk, vokal musikk og tradisjonsmusikk med røtter utenfor Norge. Det er likevel flest søknader som innbefatter klassisk- eller samtidsmusikk.

Kunstnerisk utforskning, eksperimentering, utprøving av nye idéer: Musikklivet, bransjen og formidlingen av musikk er i stadig endring, og det oppstår nye former for å skape, spille, bruke og formidle musikk. Ordningen er åpen for nye tiltak, utprøving av kunstneriske ideer, materiale og teknologi, og forsøks- og forprosjekter som bidrar til utvikling i musikklivet.

Barn og ungdom: Ordningen for andre musikktiltak er den eneste ordningen på musikkområdet som tar imot søknader til prosjekter hvor barn og unge er i sentrum for medvirkning. Bortimot en tredel av søknadene som kommer inn til ordningen gjelder prosjekter som vektlegger unges egne musikalske ytringer og skaping. Søknadene omfatter prosjekter, kurs og arbeidsverksteder der unge selv gis mulighet til å skape og uttrykke seg på egne premisser og prosessere sin samtid gjennom kunstneriske uttrykk i samarbeid med profesjonelle kunstnere.

Utvalget har lagt vekt på hvordan det rekrutteres til prosjektene, og hvilke målgrupper prosjektene treffer – hvilke aldre og hvilke sosiokulturelle grupper. Utvalget har prioritert prosjekter som kompletterer de eksisterende tilbudene i kulturskoler, korps og kor m.m. og som treffer unge som ikke nødvendigvis benytter seg av disse tilbudene.

Mangfold – flere stemmer: Tilskuddsordningen for andre musikktiltak har med sin åpne profil fulgt opp rådets strategi om å bidra til ytringsmangfold og nye stemmer, estetiske praksiser og større ytringsrom. Utvalget har vært opptatt av å identifisere og nå underrepresenterte relevante miljøer og søkere i lys av strategien. Både nye søkere og veletablerte gjengangere på ordningen bidrar til mangfold ved å utvikle prosjekter som har som formål å nå underrepresenterte miljøer og stimulere til større bredde i representasjon og uttrykk.

Tverrkunstneriske uttrykk: En rekke tverrkunstneriske søknader inkluderer uttrykk fra musikk og scenekunst, teater og dans, men det er også eksempler hvor visuell kunst, videokunst, lysdesign, litteratur/poesi og film er en integrert del av uttrykkene.

2. Tilskuddsordningen for andre musikktiltak – virksomhetstilskudd

Med virksomhetstilskudd ønsker Kulturrådet å sikre forutsigbare driftsrammer for virksomheter som har høyt kunst- og kulturfaglig kvalitetsnivå, langsiktige mål og betydning ut over sitt lokale nedslagsfelt. I 2024 er det gitt videreføring av virksomhetstilskudd for 2025 med en prisomregning på tre prosent til Notam, Ny musikk, Senter for tidligmusikk og Komponistforeningens ordning for tilgjengeliggjøring av norsk repertoar.

Tilpasning og utvikling

I 2020 ble det gjennomført en tidsavgrenset ekstraordinær utlysning for musikkproduksjon og -formidling til barn og ungdom innunder ordningen for andre musikktiltak. I forlengelsen av satsingen har utvalget fortsatt vært opptatt av å tilrettelegge for prosjekter med relevans for unges livsverden, forståelse for det særegne ved de ulike aldersgruppene, prosjektenes vilje og evne til å bevege seg ut av tradisjonelle former for formidling, og at prosjektene kan bidra til utvikling, kritisk refleksjon og samtale på feltet.

Kulturrådet ønsker å nå videre ut for å identifisere og nå flere relevante minoritetsmiljøer, subkulturer, og underrepresenterte grupper, miljøer og musikkuttrykk. Utvalget vil vurdere å sette av egne midler til satsing på dette.

Ordningen kan gi mulighet til kunstnerisk utviklingsarbeid og forprosjekter. Selv om antallet søknader til dette har vært økende, finnes fremdeles potensial til å stimulere til mer kunstnerisk utforskning, eksperimentering og risiko, samt utprøving av nye ideer, konsepter og metoder.

Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band

Formålet med ordningen er å stimulere til turnévirkosomhet og konsertproduksjon slik at et stort spenn av musikkuttrykk blir tilgjengelig for publikum over hele landet. Ordningen er den største offentlige finansieringskilden for utøvende konsertvirkosomhet i det frie feltet, og den utgjør et permanent vilkår

for at det kan finnes utøvende profesjonell virksomhet og utvikling for et stort antall musikere, artister, band, vokalgrupper og ensemblekonstellasjoner i landet. Ordningen skal bidra til å gi musikere, artister, ensembler og band innen alle sjangere, profesjonelle rammer og mulighet for kunstnerisk utvikling og formidling nasjonalt og internasjonalt.

Søknader og tildelinger

Tabell 12 Søknader og tildelinger

	2020	2021	2022	2023	2024
Antall søknader	667	801	905	1101	1045
Antall tildelinger	303	377	445	400	346
Tildelingsprosent, søknader	45 %	47 %	49 %	36 %	33 %
Samlet søknadssum*	184 047 000	224 975 000	233 313 231	276 305 984	239 895 173
Tildelt sum årets søknader**	91 937 000	97 047 000	98 658 000	104 436 000	91 861 000
Tildelingsprosent, søknadssum	45 %	43 %	42 %	38 %	38 %

*Inkluderer søknadssummer for flerårige søknader

**Inkluderer tilsagn for kommende år

Tabell 13 Søknader og tildelinger, *turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band* 2019–2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
Søknader	667	801	905	1101	1045
Tildelinger	303	377	445	400	346
Tildelingsprosent, antall	45 %	47 %	49 %	36 %	33 %
Samlet søknadsbeløp*	184 047 000	224 975 000	233 313 231	276 305 984	239 895 173
Tildelt beløp**	91 937 000	97 047 000	98 658 000	104 436 000	92 861 000
Tildelingsprosent, beløp	50 %	43 %	42 %	38 %	38 %

*Inkluderer søknadssummer for flerårige søknader.

**Inkluderer tilsagn for kommende år. Beløpet overskrider derfor avsetningen for 2023.

Tendenser og analyser

Stabilt mange søknader og synkende tildelingsprosent: Søknadsantallet i 2023 med 1 101 søknader var historisk høyt. Med 1 045 søknader for 2024 ser søknadstallene ut til å stabilisere seg, og peker samlet sett mot et mye høyere antall aktive kunstnere og musikkproduksjoner i musikkfeltet.

Den økte tiltrekkingen til tilskuddsordningen skjer i takt med endret publikumsmønster og økte priser i samfunnet. Ordningens satsinger på musikalsk og kulturelt mangfold i 2023 og 2024 har trolig også

økt antallet søknader. Som konsekvens sank tildelingsprosenten (i antall) drastisk – fra ca. 50 prosent både før og under pandemien, til 36 prosent i 2023, og i 2024 en ytterligere nedgang til 33 prosent.

Tabell 14 Sjangermessig fordeling

Sjanger	Ant. søkn.	Ant. tild.	Tild-prosent antall	Andel av ant. søkn.	Andel av ant. tild.	Beløp søkn.	Beløp tild.	Tild. prosent beløp
Jazz/ Improvisasjons-musikk	296	104	35 %	28 %	30 %	68 725 546	20 841 000	30 %
Klassisk-/samtidsmusikk	205	75	37 %	20 %	22 %	59 720 721	29 754 000	50 %
Populærmusikk	363	83	23 %	35 %	24 %	51 632 186	9 307 000	18 %
Tradisjonsmusikk	105	47	45 %	10 %	14 %	15 067 651	5 229 000	35 %
Verdensmusikk	47	19	40 %	4 %	5 %	13 197 095	4 330 000	33 %
Vokalmusikk	29	18	62 %	3 %	5 %	31 551 974	22 400 000	71 %
Sum	1045	346	33 %	100 %	100 %	239 895 173	91 861 000	38 %

Tradisjons- og verdensmusikkfeltet i satsingsårene: Antall søknader fra tradisjons- og verdensmusikkfeltet har økt i 2023 og 2024 – trolig på grunn av satsingen på musikalsk og kulturelt mangfold. Fra 2022 til 2024 økte søkingen fra tradisjons- og verdensmusikkfeltet med ca. 20 prosent, mens den samlede søknadsøkningen var på ca. 15 prosent. Tradisjonsmusikken og minoritets- og innvandrerkultur var ble prioritert høyt av utvalget, med en høy tildelingsprosent på 45 prosent sammenlignet med den totale tildelingsprosenten på 33 prosent. Det var satt av 2 mill. kroner til satsingen, men totalt ble det tildelt ca. 13 mill. kroner til søknader som kan relateres til satsingen.

Populærmusikk: Det er kommet markant flere søknader fra populærmusikkfeltet i og etter pandemiårene. Årsakene er sammensatte, men det er åpenbart at kostnads- og inntektssituasjonen er presset også i dette feltet, samt at kjennskapet til Kulturrådets ordninger øker.

Geografisk bredde: Utvalget har tatt hensyn til utøvernes geografiske tilholdssted og turnérutenes geografiske nedslag i sine vurderinger og prioriteringer. Gjennom ordningen ble viktige utøvermiljøer over hele landet støttet, og det ble gitt tilskudd til konserter både på større og mindre steder med et kanskje begrenset konserttilbud. Tilskudd fra ordningen har dermed bidratt til å gi et bredt konserttilbud til publikum i hele landet.

Tabellen under viser fylkesvis fordeling av søknader og tildelinger basert på søkers geografiske tilholdssted/adresse, den viser ikke den geografiske fordelingen for turnéruter.

Tabell 15 Fylkesvis fordeling

Fylke	Ant. søkn.	Ant. tild.	Tild-prosent antall	Andel av ant. søkn.	Andel av ant. tild.	Beløp søkn.	Beløp tild.	Tild. prosent beløp
Agder	32	8	25 %	3 %	2 %	8 028 955	3 250 000	40 %
Akershus	65	20	31 %	6 %	6 %	11 518 926	4 082 000	35 %
Buskerud	23	5	22 %	2 %	1 %	3 099 330	790 000	25 %
Finnmark	7	0	0 %	1 %	0 %	1 038 620	0	0 %
Innlandet	38	12	32 %	4 %	3 %	11 188 546	3 840 000	34 %
Møre og Romsdal	8	5	63 %	1 %	1 %	912 700	340 000	37 %

Nordland	24	6	25 %	2 %	2 %	7 695 413	2 450 000	32 %
Oslo	432	156	36 %	42 %	45 %	101 527 681	37 094 000	37 %
Rogaland	45	15	33 %	4 %	4 %	9 504 105	3 675 000	39 %
Telemark	27	16	59 %	3 %	5 %	5 267 057	2 669 000	51 %
Troms	21	9	43 %	2 %	3 %	7 008 346	4 430 000	63 %
Troms og Finnmark*	4	2	50 %	0 %	1 %	520 000	170 000	33 %
Trøndelag	106	35	33 %	10 %	10 %	28 751 281	15 220 000	53 %
Utlandet	3	1	33 %	0 %	0 %	434 971	150 000	34 %
Vestfold	14	4	29 %	1 %	1 %	4 407 306	2 350 000	53 %
Vestfold Telemark*	14	4	29 %	1 %	1 %	2 222 900	314 000	14 %
Vestland	126	36	29 %	12 %	10 %	29 685 892	10 007 000	34 %
Viken*	41	12	29 %	4 %	3 %	4 957 835	1 030 000	21 %
Østfold	15	0	0 %	1 %	0 %	2 125 309	0	0 %
Sum	1030	346	34 %	100 %	100 %	237 769 864	91 861 000	39 %

*Totalt 59 søknader er registrert på de tidligere fylkene Troms og Finnmark, Vestfold og Telemark, og Viken. Disse søknadene ble sendt inn ved søknadsfristen i desember 2023. De ble registrert på "gamle" fylker fordi navnet på fylkene ikke ble endret i Kulturdirektoratets søknadsportal før den nye fylkesinndelingen trådte i kraft 1. januar 2024.

Færre utenlandskonserter enn før korona: Andelen utenlandskonserter ser ut til å ha stabilisert seg i 2024 etter en gradvis økning de siste årene. Med 30 prosent konserter planlagt i utlandet var andelen i utlandet likevel lavere enn før korona, hvor andelen var på hele 40 prosent. Mange utøvere, særlig innen jazz/impro- og populærmusikkfeltet, har en viktig del av konsertmarkedet og sine musikkmiljøer i utlandet. Selv om mange nå er tilbake med et godt omfang på utenlandsaktiviteten, er det for flere fortsatt krevende med booking og honorering i andre land.

Tabell 16 Konserter i Norge og i utlandet i søknader:

	Totalt antall	Norge	Utland	% Norge	% utland
Jazz/improvisasjonsmusikk	3 283	1 979	1 304	60 %	40 %
Klassisk-/samtidsmusikk	1 787	1 460	327	82 %	18 %
Populærmusikk	3 945	2 694	1 251	68 %	32 %
Tradisjonsmusikk	938	706	232	75 %	25 %
Verdensmusikk	502	369	133	74 %	26 %
Vokalmusikk	526	451	75	86 %	14 %
Sum	10 981	7 659	3 322	70 %	30 %

Tabell 17 Konserter i Norge og i utlandet i tildelinger

	Totalt antall	Norge	Utland	% Norge	% utland

Jazz/improvisasjonsmusikk	1 461	891	570	61 %	39 %
Klassisk-/samtidsmusikk	1 005	828	177	82 %	18 %
Populærmusikk	1 098	852	246	78 %	22 %
Tradisjonsmusikk	505	387	118	77 %	23 %
Verden	304	216	88	71 %	29 %
Vokal	458	387	71	84 %	16 %
Sum	4 831	3 561	1 270	74 %	26 %

Nye stemmer: Musikksatsing på større musikalsk og kulturelt mangfold

Kulturrådet satte i 2023 og 2024 av inntil 2 mill. kroner til *nye stemmer – musikksatsing på større musikalsk og kulturelt mangfold*. Satsingen var en integrert del av den ordinære ordningen og formulert slik på ordningens nettside: «Utvalget (...) ønsker med den å satse ekstra på turnéprosjekter med mangfold og bredde innen utøvmiljøer, kunstneriske og musikalske uttrykks- og tenkemåter, programkonsepter, kjønn, med mer. De ønsker gjennom satsingen å særlig støtte musikere, artister, ensembler og band innen folkemusikk/tradisjonsmusikk, innen minoritets- og innvandrer kulturer og innen ulike musikalske subsjangere.» Som beskrevet ovenfor er tallet på søknader og tildelinger økt markant innenfor dette området. Utviklingen framover vil følges nøye. Kulturrådet samarbeider med flere av musikkorganisasjonene om målene for både mangfold og bærekraft.

Barn og unge: Konserttilbud for barn og unge er en vedvarende prioritering i Kulturrådet og på turné- og virksomhetsordningen. 6 prosent (60) av søknadene til ordningen var rettet mot barn og unge eller hadde barn og unge som medvirkende, noe som er på samme nivå som i 2023. De fleste søknadene gjelder prosjekter hvor det som er rettet mot de unge bare en mindre del av den totale virksomheten – det være seg barnekonserter, familiekonserter, arbeidsverksteder med barn, medvirkning av barnekor, skolekonserter, rusfrie under 18-arrangementer eller konserter der barn og unge medvirker. Innvilgningsprosenten (i antall) var på 33 prosent, det samme som gjennomsnittet for søknadene samlet.

Utvalget savnet flere gjennomarbeidede barneprosjekter iblant søknadene, og tror det er en viss terskel for både utøvere og arrangører for å satse på konsertproduksjon for barn. Det kan skyldes svakt markedsgrunnlag.

Kirkemusikk: Kirkemusikksøknadene blir godt ivaretatt på tilskuddsordningen etter at kirkemusikkordningen ble lagt om fra 2020. I 102 av søknadene i 2024 (10 prosent av samtlige søknader) var kirker konsertarenaer, og/eller repertoaret/tekstmaterialet var knyttet til kirken. Tallene var så godt som tilsvarende for 2023.

Prioriterte profesjonelle honorarer: Utvalget har fortsatt prioritert å gi tilskudd som gjør det mulig å gjennomføre de omsøkte prosjektene under profesjonelle forutsetninger og med profesjonelle honorarer. Samtidig påpekte utvalget at utøvernes budsjetter svært ofte er stramme fordi andre inntekter og omsøkte tilskudd svikter. Aktører velger da gjerne å redusere egne honorarer for bl.a. å kunne betale samarbeidspartnere og underleverandører (lys, lyd, etc.).

Søkere som fikk lavere tilskudd enn omsøkt har fått anledning til å justere ned omfanget av aktivitet, slik at profesjonell honorering og konsertproduksjon fortsatt ble mulig. Dermed står mange av de større tilskuddsmottakere langt unna å få realisert det fulle potensialet for produksjon og formidling. De fleste var langt unna å ha tilsvarende gode drifts- og produksjonsvilkår som lignende virksomheter på statsbudsjettet eller som er vanlig ellers i arbeidslivet. Det finnes åpenbart et potensial for større konsertformidling av produksjonen til musikere og artister. Dette kan bare oppnås gjennom en

betydelig satsing med friske midler, eller svært strenge prioriteringer som kan føre til nedleggelse av etablerte ensemblevirksomheter.

Strengere prioritering mellom faste tilskuddsmottakere: Omtrent 70 av tilskuddsmottakerne i ordningen har fått helårlige tilskudd gjennom mange år, og kan jf ordningens retningslinjer forvente forutsigbarhet for tilskudd. Med den kraftige søknadsøkningen øker konkurransen om midlene, og det har vært vanskelig for utvalget å finne rom for å støtte gode nye prosjekter, og spesielt rom for større initiativer. Utvalget har i 2024 varslet 25 søkere om at de ikke lenger kan forvente forutsigbarhet for tilskudd eller størrelse på tilskudd, for å skape noe større rom for nye musikkvirksomheter i 2025. Et slikt varsel trenger likevel ikke å bety opphør av tilskudd.

Tilpasning og utvikling

Kunnskapsprosjekter og kunnskapsbehov: Forskningsprogrammet *skapende praksiser i musikk* ble lansert i 2024 og berører mange problemstillinger som er relevante for utøverfeltet.

Det er behov for større kunnskap om utøverfeltet, om muligheter for bl.a. bærekraftig turnering, og om konsekvenser av dyrtid og pandemien for arbeidsmåter, innholdsproduksjon, tilgjengelighet på konsertarenaer og oppdragsbetingelser.

Perspektiver fremover: Det er grunn til forvente stabilt høye søknadstall fremover. Utøverfeltet kan både i Norge og i utlandet fortsatt oppleve varierende eller redusert publikumsoppslutning, usikkerhet rundt realisering av konserter og turneer og honorering av disse, økonomiske begrensninger hos arrangører, mindre risikovilje i arrangørenes booking og utfordringer med å fremforhandle bærekraftige honorarer. Kulturrådet ser fortsatt mulighet for å innløse et stort potensial for større konsertformidling for fremstående små og store ensembler gjennom en satsing med friske midler.

Det finnes faste større musikkensembler for jazz, samtidsmusikk, barokk-/tidligmusikk og profesjonelle vokalensembler i alle de større byene. De utgjør en vesentlig del av en regional infrastruktur av produksjonsmiljøer for konsertformidling utenom orkesterinstitusjonene som ikke ville eksistert uten en nasjonal tilskuddsordning som turné- og virksomhetsordningen. En ordning som denne bør derfor vurderes i lys av det regionalpolitiske ansvaret den faktisk bærer.

Tilskuddsordningen for konsertarrangører

Tilskuddsordningen for konsertarrangører gir tilskudd til offentlige konserter i Norge og skal stimulere til økt profesjonalitet i formidling og til å utvikle og opprettholde arrangører i hele landet. Tilskudd sikrer gode rammevilkår for små og store arrangører og legger til rette for at publikum kan oppleve ulike musikkuttrykk på landets konsertscener. Søkerne til ordningen representerer mangfoldet av konsertarrangører – fra sjangeravgrenset klubbvirksomhet drevet av frivillige, til helårsarrangører som musikkscener og profesjonelle kulturhus.

Søknader og tildelinger

Tabell 18 Søknader og tildelinger, tilskuddsordningen for konsertarrangører 2020–2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
Søknader*	522	535	897	858	877
Tildelinger**	320	372	573	468	388
Tildelingsprosent, antall	61 %	70 %	64 %	55 %	44 %
Samlet søknadsbeløp***	150 800 530	176 705 061	264 653 532	255 012 673	266 833 574
Tildelt beløp og tilsagn, årets søknader***	43 806 000	56 119 000	82 833 000	73 110 000	60 582 500
Tildelingsprosent, beløp	29 %	32 %	31 %	29 %	23 %

*Inkluderer søknader til musikkfestivaler som gjennomføres i 2024 og 2025.

**Inkluderer bevilgninger og tilsagn tatt fra avsetning for musikkfestivaler.

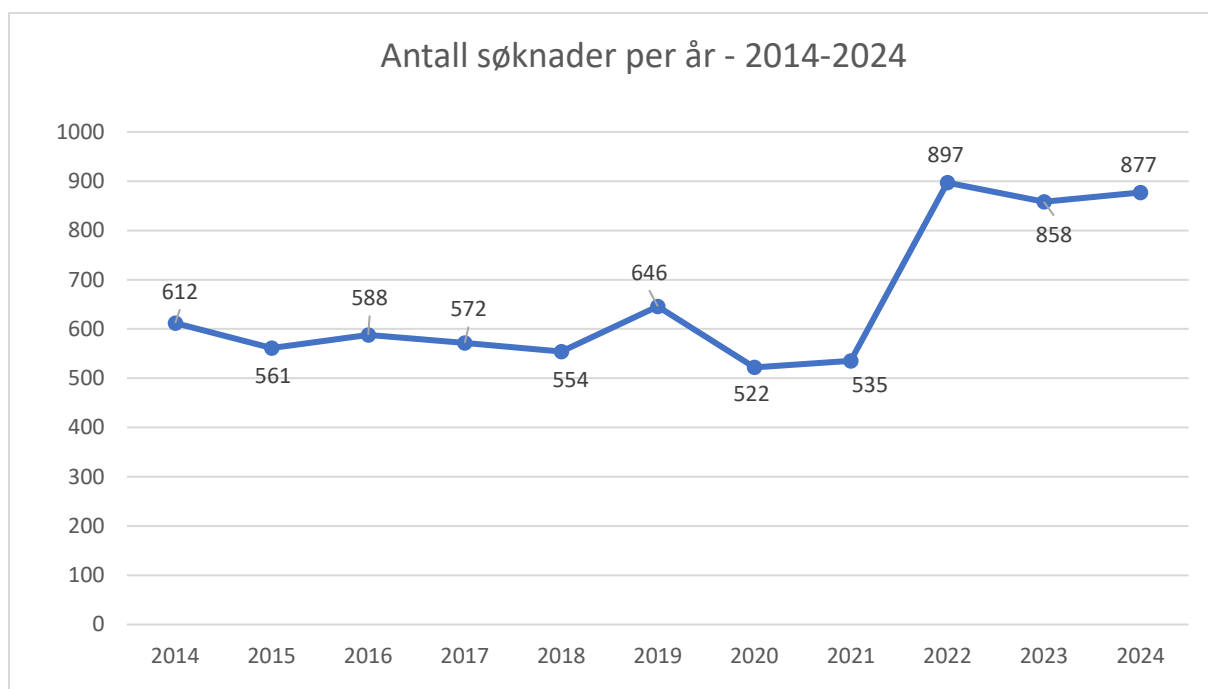
***Inkluderer søknadssum og tilsagn for 2024 og etterfølgende år. Beløpet overskrider derfor avsetningen for 2024.

Tendenser og analyser

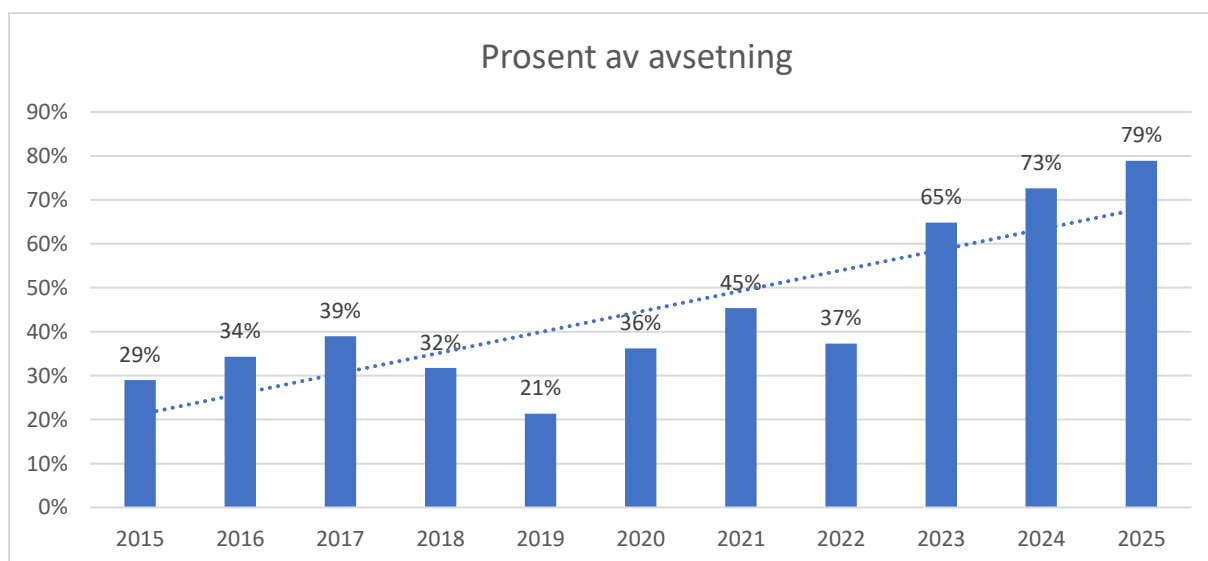
Arrangørøkonomien var fortsatt preget av dyrtid og generelle ettervirkninger etter pandemien i 2024. Både søknader og rapportering for gjennomført aktivitet ga inntrykk av et noe lavere ambisjonsnivå når det gjelder konsertomfang. Det meldes også om arrangører som legger ned virksomheten, uten at det kan vises til statistikk eller empiri som underbygger at dette er en dominerende tendens. Det antas at arrangørfeltet er inne i en fase som kan føre til mer permanente endringer for årene fremover; hver konsertproduksjon vil koste mer, som kan føre til færre konserter og et generelt større støttebehov i hele feltet.

Det var likevel ikke bare negative tendenser som preget feltet i 2024. Norske kulturarrangører rapporterte at publikum synes å være tilbake etter pandemien (Notat 11/2024 – Arrangørstatistikk 2023). Selv om det rapporteres om enkelte nedleggelser, så synes det likevel som et stort flertall arrangører holder virksomheten gående. Det er fortsatt et stort antall nye søkere til ordningen, noe som delvis tilsier at nye aktører etablerer seg. Og antallet konserter det søkes støtte til er fortsatt høyt; det ble søkt støtte til over 14 500 konserter i de søknadene som ble behandlet i løpet av 2024.

På tross av at antall søknadsfrister er redusert fra fire til tre i 2024, fortsatte antallet innkomne søknader å stige:

Dobling av antall tilsagn for konsertvirksomhet fram i tid siden 2021:

Stadig flere søkere søker for konsertvirksomhet langt fram i tid, det er delvis et resultat av endrede retningslinjer og færre søknadsfrister. Fagutvalget har fått mulighet til å gi flere tilsagn om framtidig virksomhet. Dette er en ønsket utvikling, og gir arrangørene større langsiktighet og forutsigbarhet. En konsekvens av dette er at store deler av avsetningen er bevilget før året starter.

Tabell 19 Søkere fra alle fylkene i Norge har mottatt støtte

	Ant. søkn	Ant. tild.	Tild-prosent antall	Andel av ant. tild.	Beløp søkn.	Beløp tild.	Tild. prosent beløp
Agder	58	30	51,72 %	6,61 %	10 600 075	2 605 000	24,58 %
Akershus	68	21	30,88 %	7,75 %	17 571 694	2 478 000	14,10 %
Buskerud	35	20	57,14 %	3,99 %	7 366 928	2 360 000	32,04 %
Finnmark	22	12	54,55 %	2,51 %	7 511 440	2 525 000	33,62 %
Innlandet	72	31	43,06 %	8,21 %	17 833 842	3 116 000	17,47 %
Møre og Romsdal	32	11	34,38 %	3,65 %	6 437 100	1 140 000	17,71 %
Nordland	51	26	50,98 %	5,82 %	13 343 150	2 675 000	20,05 %
Oslo	157	59	37,58 %	17,90 %	75 137 724	15 010 000	19,98 %
Rogaland	39	19	48,72 %	4,45 %	12 678 880	5 235 000	41,29 %
Telemark	40	15	37,50 %	4,56 %	9 661 578	2 140 000	22,15 %
Troms	35	17	48,57 %	3,99 %	10 080 792	2 149 500	21,32 %
Trøndelag	72	19	26,39 %	8,21 %	25 436 944	4 565 000	17,95 %
Vestfold	47	22	46,81 %	5,36 %	14 214 530	2 635 000	18,54 %
Vestland	126	51	40,48 %	14,37 %	28 716 343	5 770 000	20,09 %
Østfold	23	11	47,83 %	2,62 %	8 268 054	1 975 000	23,89 %
Sum	877*	364**					

* Inkluderer ikke søknader som er trukket eller avvist.

**Inkluderer ikke bevilgninger fra avsetningen for musikkfestivaler.

Tabell 20 Sjangerfordeling

	Søknader	Tildelinger	Tildeling s-prosent antall	Andel av samlet antall søknader	Andel av samlet antall tilskudd
Flere sjangre musikk	399	159	39,85 %	45,50 %	48,62 %
Jazz/improvisasjonsmusikk	106	74	69,81 %	12,09 %	18,77 %
Folkemusikk/tradisjonsmusikk	62	29	46,77 %	7,07 %	7,60 %
Verdensmusikk	28	5	17,86 %	3,19 %	6,39 %
Klassisk-/samtidsmusikk	155	65	41,94 %	17,67 %	11,88 %

Populærmusikk	128	32	25,00 %	14,60 %	6,74 %
Sum/gjennomsnitt	877*	364**	41,46 %		

*Inkluderer ikke søknader som er trukket eller avvist.

**Inkluderer ikke bevilgninger fra avsetningen for musikkfestivaler.

Tilpasning og utvikling

Retningslinjer og søknadsskjema for arrangørtilskuddsordningen vil revideres i løpet av 2025 i forbindelse med utvikling av nytt saksbehandlingssystem. En målsetting er å harmonisere ordningen med tilskuddsordningen for musikkfestivaler.

Kulturrådet har gjennom flere år prioritert å øke avsetningen for denne tilskuddsordningen, men har anbefalt en mye sterkere økning av arrangørmidler i sine årlige budsjettinnspill til Kultur- og likestillingsdepartementet. Dagens avsetning er ikke tilstrekkelig for å imøtekomme utfordringene i feltet. Tall og statistikk underbygger søknadssummen som er oppgitt i Kulturrådets budsjettsøknad for 2025.

Utvalgets vurderinger

Utvalgets vurderinger har i 2024 vært preget av strammere prioriteringer enn tidligere år. Tildelingsprosenten for antall søknader har falt til 44 prosent, sammenlignet med 55 prosent i 2023 og opptil 60-70 prosent i tidligere år. Dette skyldes i hovedsak avsetningens størrelse.

Utvalget har lagt særlig vekt på:

- bevisst programmering og tydelig programprofil
- geografisk fordeling av tilskuddsmidlene
- historikk, kontinuitet og gjennomføringsevne
- realistisk budsjettering og finansieringsplan

En lang rekke tildelinger er i 2024 enten nedjustert eller avslått sammenlignet med 2023. Kun et fåtall av nye søkere er prioritert, noe som reflekterer både stramme rammer, men også søknadenes kvalitet. Utvalget vil fortsette å fokusere på rekruttering, fordi det fremdeles mangler arrangører innenfor en del sjangre og miljøer.

2024 var et rekordår med hensyn til antall søknader og tildelinger. Dette skyldes blant annet økt oppmerksomhet rundt ordningen etter pandemien og en aktiv rekrutteringsstrategi. Samtidig er det tydelig at det generelle tilskuddsbehovet i feltet har økt, blant annet som følge av svak kronekurs og høyere driftskostnader.

I 2025 vil det være behov for ytterligere strenge prioriteringer. Allerede i løpet av 2024 er 79 prosent av midlene for 2025 bundet opp.

Utvalget opplever at dagens tilskuddssystem i stor grad viderefører eksisterende skjevheter mellom etablerte og mindre etablerte miljøer, særlig blant minoritetsaktører. Manglende historisk tilgang på ressurser gjør at mange fortsatt befinner seg i en etableringsfase, mens systemet i praksis i noen grad favoriserer stabilitet fremfor nytenkning og omfordeling. Det er bred enighet om at reell mangfoldssatsing krever mer enn midlertidige tiltak – det må legges til rette for like muligheter til å bygge bærekraftige strukturer og institusjoner.

Klima og miljø omtales ofte overfladisk i søknader, og det diskuteres om det er behov for bedre veiledning, eller fjernes dersom det ikke følges opp med handling.

Til slutt uttrykkes bekymring for at strategiske mål om rettferdig fordeling og inkludering ikke er nådd. Det er behov for tydeligere prioriteringer, bedre forankring i samfunnsoppdraget og vilje til å utfordre etablerte strukturer for å gi rom til nye stemmer.

Tilskuddsordningen for musikkfestivaler

Tilskuddsordningen for musikkfestivaler ivaretar musikkfestivalenes unike kvaliteter som kunstformidler og møteplass. Sammen med arrangørordningen og orkesterinstitusjonene utgjør ordningen det viktigste nasjonale virkemiddelet for formidling av konserter i Norge. Tilskudd fra ordningen sikrer offentlige konsertarenaer et mangfold av norsk og utenlandsk musikk og bidrar til kunstnerisk fornyelse, utvikling og bevaring av et mangfoldig musikkliv i Norge, til beste for publikum over hele landet.

Søknader og tildelinger

Tabell 121 Søknader og tildelinger, *tilskuddsordningen for musikkfestivaler* 2012–2024. Tallene gjelder søknader og tildelinger til festivaler i gjennomføringsårene. For andre ordninger telles søknader behandlet og tildelinger gitt i løpet av 2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
Søknader	271	219	302	315	297
Tildelinger	180	170	224	208	198
Tidelingsprosent, antall	66 %	78 %	74 %	66 %	67 %
Samlet søknadsbeløp	221 000 000	563 979 914	242 365 000	265 347 000	277 400 000
Tildelt beløp, avsetningsårets søknader	158 282 000	172 055 000	179 785 000	177 974 000	186 290 000
Tidelingsprosent, beløp	72 %	31 %	74 %	67 %	67 %

Tendenser og analyser

Søknadsmaterialet – innskutte søknader til ordningen for 2024: Antall innskutte søknader for 2024 var noe lavere enn tallene for 2022 og 2023, men holder seg likevel betydelig høyere enn tilsvarende tall tidligere år.

Musikkutvalget for arrangør- og festivalstøtte har de siste årene økt antallet tildelinger for å stimulere et bredere spekter av festivaler. Denne vendingen skjedde under pandemien, og ble da gjort mulig gjennom stimuleringsmidler som staten tilførte festivaltilskuddsordningen under og etter pandemien. Etter at stimuleringsmidlene har forsvunnet, har konkurransen om midlene blitt sterkere, ytterligere forsterket av den sterke prisveksten i samfunnet og bransjen. Derfor har utvalget måttet stramme noe inn igjen etter pandemien.

Utviklingen gir negative konsekvenser for gjennomføringsevnen i festivalfeltet og har satt fagutvalget i vanskelige prioriteringsdilemmaer. Det mest uttalte gjelder hvordan man kan opprettholde et kunstnerisk og kulturelt mangfold samtidig som den enkelte festival får tilstrekkelig tilskudd til å kunne gjennomføre sin planlagte virksomhet.

Tidligere års mer generelle tendenser gjorde seg fortsatt gjeldende i 2024. Det dreier seg blant annet om økt profesjonalitet, med mindre og mer frivillig drevne aktører på den ene siden, og større og mer profesjonelle aktører på den andre. Å programmere flere norske artister og headlinere ser ut til å ha blitt en etablert praksis på grunn av høye headlinerpriser, svak krone og begrenset konkurranseevne i et internasjonalt marked, som domineres av festivaler med langt høyere publikumstilfang og -kapasitet enn forutsetningene i Norge tillater. Det etablerer seg likevel en viss motvekt her grunnet økt internasjonalt eierskap og sammenslutninger av festivaler som samarbeider om å presentere utvalg av internasjonale headlinere. Både på grunn av dette og en tilsynelatende større markedsretting i feltet, har andelen populærmusikkfestivaler med mer sammenlignbare programprofiler økt. Samtidig ser det ut til at det samlet sett er blitt et større festivalmangfold med både mer rendyrkede nisjefestivaler på den ene siden og mer sjangerovergripende og tverrkunstneriske festivaler på den andre.

Som for 2023 har Kulturrådet og fagutvalgene sett etter søknader fra festivaler som kan bidra til et samlet sett større kunstnerisk og kulturelt mangfold, men registrerer fortsatt at utviklingen her ikke står til forventningene. Utvalget erkjenner at dette er prosesser som vil måtte pågå over tid og vil kreve målrettet informasjons- og utviklingsarbeid i relevante kanaler og miljøer utover virkemidlene Kulturrådet og Kulturdirektoratet rår over.

Om tildelingene og utvalgets vurderinger og prioriteringer: Fagutvalget har fortsatt sine prioriteringer av formål som mangfold, utvikling og stabilitet i festivalfeltet. I tillegg er det lagt vekt på urfolksperspektiver og bærekraft – det har kommet festivaler som Riddu Riddu, Oslo World, Transform – Trondheim World Festival og Vinjerock til gode.

I en tid med økt kommersialisering, internasjonalisering, konglomeratisering og konkurranse om artistene, har utvalget fortsatt å prioritere uavhengige festivaler som er særlig rammet av disse kreftene, herunder et større antall populærmusikkfestivaler.

Siden økningen i tilskuddsmidlene er mindre enn prisveksten i bransjen, har flere festivaler fått videreføring på samme nivå, samt at enkelte som har vært lenge på ordningen har fått nedtrekk i sitt tilskuddsnivå eller avslag. På grunn av økte kostnader, begrensede midler, og lavere betalingsevne hos publikum, har Kulturrådet gitt flere tilskuddsmottakere anledning til å tilpasse omfanget av konsertproduksjonen et lavere tilskudd – færre konserter og enklere produksjoner – der det er gitt en bevilgning betydelig lavere enn omsøkt beløp. Utvalget er klar over at dette reduserer den samlede aktiviteten og gir færre kunstneroppdrag, men vurderer det som et nødvendig kompromiss. Utvalget var likevel opptatt av at det må opprettholdes en balanse i forholdet mellom administrative kostnader og kunstnerhonorarer i hvert enkelt tilfelle.

Utvalget har de siste årene begrenset tildeling av flerårig tilsagn i påvente av evalueringen av festivalordningene i Kulturrådet som var ferdig i 2023. Men i 2024 ble det gitt flerårige tilsagn til 52 festivaler, for å øke den ønskede forutsigbarheten for en del festivaler med særlige planleggingsbehov og forpliktelser.

I 2024 vedtok Stortinget å flytte Festspillene i Bergen og Festspillene i Nord-Norge til statsbudsjettet (kap 320 post 75), og flyttet midler tilsvarende tilsagnene til de to festivalene for 2025 ut fra Norsk kulturfond over til deres bevilgninger i statsbudsjettet. Beslutningen ble fattet mot Kulturrådets anbefaling om å holde forvaltningen av alle tilskudd til musikkfestivaler samlet i én tilskuddsordning. Kulturrådets anbefaling var begrunnet med et ønske om å opprettholde et godt rom for utvikling og dynamikk i festivalfeltet som helhet.

Geografi og sjanger: Den geografiske fordelingen av tilskuddsmidlene er i det alt vesentlige sammenlignbar med tidligere år.

Tabell 22 Antall søknader og bevilgninger fordelt på fylke*

	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent antall	Andel av totalt antall søknader	sum søkt	sum tildelt
Troms og Finnmark	27	17	63	9 %	33 297	24 695
Nordland	21	15	71	7 %	14 610	9 875
Trøndelag	28	22	79	9 %	32 915	24 270
Vestland	46	34	74	15 %	67 210	44 975
Rogaland	23	13	57	8 %	12 415	7 515
Agder	14	10	71	5 %	11 905	5 430
Vestfold og Telemark	16	11	69	5 %	11 535	7 320
Viken	38	21	55	13 %	18 500	8 715
Innlandet	23	16	70	8 %	14 013	8 200
Møre og Romsdal	18	12	67	6 %	14 395	10 135
Oslo	38	24	63	13 %	45 088	34 735
Svalbard	2	2	100	1 %	1 075	375

(Sum søkt og tildelt i hele 1000). *Hovedandelen av søknadene kom inn i 2023, før endring i fylkessammensetning 2024. Tabellen forholder seg derfor til fylkessammensetning 2023.

Tabell 23 Antall søknader og bevilgninger fordelt på sjanger

	Antall søkn	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Andel av antall søknader	Beløp søkt	Beløp tildelt
Jazz/improvisasjonsmusikk	37	28	76	12 %	50 095	30 015
Klassisk-/samtidsmusikk	64	49	77	22 %	45 125	33 505
Populærmusikk	116	69	59	39 %	52 330	25 865
Folkemusikk/tradisjonsmusikk	19	13	68	6 %	23 755	17 370
Verdensmusikk	13	9	69	4 %	15 438	10 400
Flere sjangre	48	27	56	16 %	90 665	68 925

Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger

Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger er den største tilskuddsordningen for produksjon og utgivelse av musikk i Norge. Ordningen har som formål å øke den allmenne kjennskapen til og formidlingen av musikk fra Norge samt å bidra til å opprettholde en bred produksjon av kvalitetsutgivelser. Tilskuddene bidrar til at musikk av høy kvalitet blir utgitt, dokumentert, tilgjengeliggjort og formidlet.

Tilskudd gis til utgivere, i hovedsak ulike typer musikkelskaper, fra multinasjonale storselskaper og andre etablerte aktører til mindre plateselskaper og artistdrevne virksomheter og prosjekter. Det kan søkes tilskudd til nye musikkutgivelser med varighet på minimum 25 minutter i alle sjangre. Tilskudd er fastsatt til 90 000 kroner per utgivelse og er øremerket den aktuelle utgivelsen. I vurderingen av søknadene legger musikkutvalget for innspillings- og publiseringsstøtte vekt på kunstneriske kvaliteter, teknisk og produksjonsmessig kvalitet, profesjonalitet og formidling av utgivelsen. I den samlede vurderingen av søknadene vektlegges mangfold i sjanger og uttrykk samt å stimulere et stort spekter av utgivere.

Tabell 24 Søknader og tildelinger, *publiseringsstøtte for musikkinnspillinger 2019–2024*.

	2020	2021	2022	2023	2024
Søknader	689	576	587	699	735
Tildelinger	277	282	272	294	288
Tildelingsprosent, antall	40 %	49 %	46 %	42 %	39 %
Samlet søknadsbeløp*	62 010 000	51 840 000	52 830 000	64 440 000	66 150 000
Tildelt beløp*	24 930 000	25 380 000	24 480 000	26 550 000	25 920 000
Tildelingsprosent, beløp	40 %	49 %	46 %	41 %	39 %

*Inkluderer søknadssum og tilsagn for kommende år.

Tendenser og analyser

Et søknadstall på 735 vurderes som høyt, den tidligere antakelsen om en temporær postpandemisk bølge har blitt erstattet av en antakelse om at det høye søknadsantallet varsler en ny normal. Blant sjangerne dominerer populærmusikken både i antall søknader og tildelinger, men ligger til gjengjeld lavere i tildelingsprosent enn tidligere. Her er den største økningen i antall søknader, fra 274 i 2018 til 417 i 2024. Jazz/improvisasjonsmusikk har i samme periode økt fra 124 til 172 søknader, mens antallet i øvrige sjanger har variert over årene, men uten å øke.

Tabell 25 Fordeling på sjanger

Sjanger	Søknader	Tilskudd	Tildelingsprosent	Andel av søknader	Andel av tilskudd
Folkemusikk/tradisjonsmusikk	64	26	41 %	9 %	9 %
Jazz/improvisasjonsmusikk	172	76	44 %	23 %	26 %
Klassisk-/samtidsmusikk	60	27	45 %	8 %	9 %
Populærmusikk	417	144	35 %	57 %	50 %
Verdensmusikk	22	14	64 %	3 %	5 %
Totalsum	735	288	39 %	100 %	100 %

Format: I denne ordningen skal søker legge ved fysiske eksemplarer av utgivelsen dersom den foreligger fysisk. Dette gjelder selv om utgivelsen også distribueres digitalt. I 2024 ble det levert fysiske eksemplarer i form av CD/vinyl/kassett med 72 prosent av søknadene. 28 prosent var rene digitale utgivelser, noe som er høyere enn tidligere. Det kan være ulike variabler som påvirker disse tallene fra år til år, men trenden siden 2018, da kun 9 prosent var rene digitale utgivelser, er tydelig. I samme periode ser vi en oppgang i andelen vinyl, og en nedgang i andelen CD, fra 70 prosent i 2018 til 40 prosent i 2024.

Ser man på sjanger og format samlet, ligger populærmusikken høyest i andel digitale utgivelser (34 prosent). Til sammenligning gjelder kun 10 prosent av søknadene fra klassisk-/samtidsmusikk-feltet digitale utgivelser. Det har vært en generell økning av digitale utgivelser blant alle sjangrene de siste årene. Prisstigning og forsinkelser under pandemien kan ha vært viktige årsaker til at flere valgte å utgi rene digitale utgivelser, men andelen digitale utgivelser fortsetter like fullt å stige i 2024.

Tabell 26 Format

Levert format	Antall	Prosent
CD	293	40 %
Vinyl	208	28 %
mp3	206	28 %
Annet (flere formater, kassett osv).	28	4 %
Totalsum	735	100 %

Barn og unge: Utvalget prioriterte fem av femten utgivelser for barn som målgruppe. Tilfanget av disse søknadene er økende, men vurderes like fullt fortsatt som begrenset. Det er usikkerhet knyttet til hvorvidt ordningen ikke fanger opp et større antall barneutgivelser som utgis årlig, eller om det faktiske antallet barneutgivelser er lavt, og om albumformatet delvis faller på siden av andre formater og plattformer for barns musikkonsum. Dette diskuteres nærmere nedenfor under «utvalgets diskusjoner». Det må nevnes at mange av utgivelsene i populærmusikk retter seg helt eller delvis til et publikum under 25 år.

Tabell 27 Om utgiverne

Utgivere	Antall	Andel av søkere	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent
4+ utgivelser	47	13 %	353	171	49 %
2-3 utgivelser	59	17 %	136	53	39 %
1 utgivelse	246	70 %	246	63	26 %
Unike søkere (totalt antall søkere)	352	100 %	735	287	39 %

Grappa av søkere med fire eller flere utgivelser til vurdering består hovedsakelig av etablerte selskaper med en betydelig årlig produksjon. Grappa med to til tre utgivelser årlig er sammensatt. De to gruppene utgjør bare 30 prosent av søkerne, men sto for 67 prosent av søknadene og mottok 78 prosent av tilskuddene. Den siste kategorien består av de som søkte tilskudd til én utgivelse. Dette er hovedsakelig artistdrevne selskaper som gir ut egen musikk, men også nyetablerte selskaper og større selskaper med lav produksjon. De utgjør 70 prosent av søkerne, men mottok bare 22 prosent av tilskuddene.

Tabell 28 Geografisk fordeling

Fylke	Søknader	Tilskudd	Tildelingsprosent	Andel søknader	Andel tilskudd
Agder	11	0	0 %	1 %	0 %
Akershus	41	20	49 %	6 %	7 %
Buskerud	9	4	44 %	1 %	1 %
Finnmark	4	3	75 %	1 %	1 %
Innlandet	43	17	40 %	6 %	6 %
Møre og Romsdal	7	1	14 %	1 %	0 %
Nordland	11	3	27 %	1 %	1 %
Oslo	353	157	44 %	48 %	55 %
Rogaland	23	7	30 %	3 %	2 %
Telemark	14	3	21 %	2 %	1 %
Troms	15	2	13 %	2 %	1 %
Troms og Finnmark*	10	3	30 %	1 %	1 %
Trøndelag	74	31	42 %	10 %	11 %
Vestfold	4	3	75 %	1 %	1 %
Vestfold og Telemark*	1	0	0 %	0 %	0 %
Vestland	84	24	29 %	11 %	8 %
Viken*	24	8	33 %	3 %	3 %
Østfold	7	1	14 %	1 %	0 %
Totalsum	735	287	39 %	100 %	100 %

* Totalt 41 søknader sendt inn i 2023 ble behandlet etter at den nye fylkesinndelingen trådte i kraft 1. januar 2024.

Platebransjen er sentralisert. Utgiverne i de store byene sender flest søknader og mottar flest tilskudd. Oslo-baserte selskaper mottar 55 prosent av tilskuddene. Dette er høyt, men en del lavere enn det var i 2018–2019 (65 prosent).

Utvalgets diskusjoner: I 2022 ble retningslinjene endret, med nytt krav om å gjøre rede for formidlingsplaner i søknadene. De skal i korte trekk gjøre rede for PR og annen synliggjøring av den aktuelle utgivelsen. Dette var tidligere et svakt punkt i en stor andel av søknadene. I 2024 var inntrykket at dette er kraftig forbedret, og at søkerne strekker seg lenger for å belyse det. Dette gjør jobben med vurdering av søknadene enklere, men viktigst av alt er at formidlingsplanene bidrar til aggregert kunnskap om hvordan det jobbes med synliggjøring av norske albumutgivelser i dag.

Det faste tildelingsbeløpet på kr 90 000 per albumutgivelse har stått fast i om lag 10 år. Differensiering og/eller endring av tilskuddsbeløp har blitt diskutert med jevne mellomrom, også i 2024. Flere alternativer har blitt vurdert gjennom årene, men begrensninger i søknadssystemet og behov for mer kunnskap har ofte vært argumentet for å vente med en eventuell endring. Spørsmålet om differensiering aktualiseres på nytt i 2025 når Kulturrådet innfører nytt system for søknadsbehandling. Det er også behov for kunnskap om hvor den økonomiske skoen trykker for ulike aktører på feltet. En utredning om produksjon, utgivelse og formidling av innspilt musikk er initiert og igangsatt av Kulturrådet, og skal etter planen gjennomføres 2025. Den skal danne kunnskapsgrunnlag for å gå videre med utvikling av ordningen.

Kravet om albumlengde, at omsøkte utgivelser må ha en varighet på minst 25 minutter, har blitt diskutert også i 2024. Det er fortsatt i hovedsak enighet om at 25-minutterskravet skal bestå, men at unntak skal vurderes skjønnsmessig og ikke være diskvalifiserende i seg selv.

Til tross for at publiseringsstøtteordningen antas å nå ut til de aller fleste etablerte plateselskaper i Norge, er det klart at enkelte miljøer og musikkformer ikke søker. I følge FONO gis det årlig ut over

700 norske album årlig¹¹, noe som er i nærheten av det årlige søknadsantallet på publiseringsstøtten. Publiseringsstøtten støtter albumformatet, som for mange lyttere og aktører er et irrelevant så lenge det finnes spillelister, visuell og annen enkel tilgang på hele verdens innspilte musikkhistorie digitalt. Samtidig ser Kulturrådet at albumformatet er et rimelig omfang for produksjoner som skal behandles i en støtteordning.

Tilpasning og utvikling

Fonogramutredningen: Som en oppfølging av og tillegg til forskningsprogrammet *skapende praksiser i musikk 2021-2024*, har fagutvalget og sekretariatet for Kulturrådet utformet mandat for en utredning om produksjon, utgivelse og formidling av innspilt musikk, med henblikk på økonomiske behov for aktørene på et felt i stor endring. Utredningen vil lyses ut til forskningsmiljøene våren 2025.

Tilskuddsordningen for fonograminnspillinger

Tilskuddsordningen for fonograminnspillinger har som formål å støtte innspilling og utgivelse av musikk som det er et særskilt behov for å støtte, eller som det av musikkhistoriske grunner er viktig å sikre at blir dokumentert og tilgjengeliggjort. Ordningen er begrenset til fire områder:

- innspilling av komposisjonsmusikk fra Norge, herunder partiturmusikk, orkesterverk og elektroakustiske komposisjoner
- innspillingsprosjekter for barn og unge
- innspillinger som dokumenterer utøvetradisjoner i Norge, herunder norsk folkemusikk både innen slåttespill, kveding og bygdedans
- innspillinger av tradisjonsmusikk fra den flerkulturelle musikkscenen i Norge

Søknader og tildelinger

¹¹ <https://musicnorway.no/innsikt/platebransjen>, årstall ikke oppgitt, men tallet antas å være fra rundt 2019.

Tabell 29 Søknader og tildelinger, *tilskuddsordningen for fonograminnspillinger 2020–2024*.

	2020	2021	2022	2023	2024
Søknader	174	243	154	202	221
Tildelinger	49	65	48	56	56
Tildelingsprosent, antall	28 %	27 %	31 %	28 %	25 %
Samlet søknadsbeløp	16 727 815	25 003 079	15 053 563	19 328 310	22 424 432
Tildelt beløp, årets søknader	3 790 000	4 797 000*	3 708 000	4 720 000	4 587 000
Tildelingsprosent, beløp	23 %	19 %	25 %	24 %	26 %

*Inkluderer tre millioner kroner i stimuleringsmidler.

Tendenser og analyser

I 2024 har det vært en liten økning i søknadsantallet. Under pandemiens begrensning på konsertvirksomhet økte produksjon og innspilling med en topp på 243 innspillings-søknader i 2021, men kan ha funnet et mer normalt nivå nå på rundt 200. Andelen tildelinger ligger på 25 prosent som er lavere enn i årene før pandemien.

Tabell 30: Søknadene deles inn i følgende kategorier, basert på ordningens avgrensninger og øvrige praktiske behov:

Kategori	Søknader	Andel søkn.	Tild.	Andel tild.	Tild.%	Søknads-sum	Tildelings-sum	Tild.% beløp
Barn	14	6 %	5	9 %	36 %	1 386 000	440 000	32 %
Flerkulturell tradisjon	16	7 %	7	13 %	44 %	1 637 700	530 000	32 %
Komposisjon	67	30 %	24	43 %	36 %	6 505 207	1 910 000	29 %
Tradisjon	29	13 %	12	21 %	41 %	2 646 160	935 000	35 %
Tradisjon/komposisjon	26	12 %	5	9 %	19 %	2 502 700	346 000	14 %
Musikkhistorisk	1	0 %	0	0 %	0 %	75 000	0	0 %
Søkt før	24	11 %	3	5 %	13 %	2 489 060	426 000	17 %
Mindre aktuell	44	20 %	0	0 %	0 %	5 182 605	0	0 %
Totalt	221	100 %	56	100 %	25 %	22 424 432	4 587 000	20 %

Inndelingen er et verktøy for å dele inn søknadene på en faglig og praktisk måte, og viser samtidig fram hvor trykket ligger i ordningen. Hovedandelen søknader kommer fra områdene komposisjonsmusikk, tradisjon og tradisjon/komposisjon. Dette er i tråd med tidligere år.

Komposisjonsmusikk fra Norge er den største kategorien, disse prosjektene mottar normalt de høyeste tilskuddene. I retningslinjene er kategorien delt inn i tre områder: partiturmusikk, orkesterverk og elektroakustiske komposisjoner. Konkurransen er sterk innenfor denne gruppen, det generelle nivået og profesjonaliteten vurderes som høy. Prosjektene spenner fra soloinnspillinger og kammerprosjekter til store orkesterproduksjoner, fra utøverportretter til komponistdrevne prosjekter. Det legges

vekt på dokumentasjonsbehov og musikkhistorisk viktighet, derfor tildeler utvalget først og fremst til førstegangsinnspilling av verk. Utvalget diskuterer fortløpende hvilke prosjekter som, i henhold til retningslinjene, det er særskilt behov for å støtte. Mange av de omsøkte prosjektene har høy økonomisk risiko. Dette gjelder i hovedsak innspillinger med orkester og store besetninger mens andre prosjekter med nye komponerte verk ikke kan sies å ha et tilsvarende støttebehov. Det siste gjelder for eksempel området *elektroakustiske komposisjoner* hvor kostnader til produksjon og digital maskin- og programvare er sterkt redusert siden formålene for denne tilskuddsordningen ble utformet.

Tradisjonsmusikk fra Norge deles inn i to kategorier: tradisjon og tradisjon/komposisjon. Også denne favner et forholdsvis bredt spekter av prosjekter, fra dokumentasjon av utøvertradisjoner med lokalt utspring på den ene siden og nykomponering og utvikling innenfor tradisjonens rammer. I tillegg til vektlegging av tradisjonsmateriale, har utvalget prioritert prosjekter som levendegjør og strekker tradisjonene.

Innspillingsprosjekter for barn og unge har et begrenset søknadstilfang og kvalitetene varierer. Det er flere etablerte musikere som enten primært eller delvis arbeider med barn som målgruppe, med produksjoner som er viktige for målgruppen. Flere aktører innen barn- og unge-segmentet reflekterer over hvor og hvordan barn lytter til musikk. Albumformatet er fremdeles rådende, men flere av prosjekter dreier seg om andre formater og plattformer, så som sang-applikasjon for bruk i barnehage og skole, og musikk som skal brukes i kunstformidling for barn.

Tradisjonsmusikk fra den flerkulturelle musikkszenen: Disse prosjektene utgjør normalt den minste andelen. En økning i 2024 har denne kategorien kan skyldes synliggjøringen ordningen gjennom Kulturdirektoratets veiledningspilot i samarbeid med organisasjonen Samspill i 2023, og generelt en prioritering av søknader i denne gruppen over tid med høye tildelingsprosjenter.

Tabell 31 Geografisk fordeling

Fylke	Søkn.	Andel	Tild.	Andel tild.	Tild. innen fylke	Søkn.sum	Tild.sum	Tild.% sum
Agder	5	2 %	3	5 %	60 %	489 900	280 000	57 %
Akershus	8	4 %	4	7 %	50 %	726 500	340000	47 %
Buskerud	3	1 %	1	2 %	33 %	180 000	70000	39 %
Innlandet	19	9 %	5	9 %	26 %	1 715 000	405 000	24 %
Møre og Romsdal	6	3 %	1	2 %	17 %	740 000	90 000	12 %
Oslo	84	38 %	23	41 %	27 %	9 531 670	1 770 000	19 %
Rogaland	3	1 %	1	2 %	33 %	350 000	90 000	26 %
Telemark	1	0 %	0	0 %	0 %	35 000	0	0 %
Troms	2	1 %	1	2 %	50 %	137 000	60000	44 %
Troms og Finnmark	2	1 %	0	0 %	0 %	170 000	0	0 %
Trøndelag	24	11 %	7	13 %	29 %	2 910 934	766 000	26 %
Utlandet	3	1 %	1	2 %	33 %	240 000	80000	33 %
Vestfold	1	0 %	0	0 %	0 %	85 000	0	0 %
Vestfold og Telemark	7	3 %	1	2 %	14 %	494 000	60 000	12 %
Vestland	27	12 %	3	5 %	11 %	1 889 941	260 000	14 %
Viken	25	11 %	5	9 %	20 %	2 629 487	316 000	12 %
Østfold	1	0 %	0	0 %	0 %	100 000	0	0 %

Totalt	221	100 %	56	100 %	25 %	22 424 432	4 587 000	20 %
--------	-----	-------	----	-------	------	------------	-----------	------

* Første søknadsfrist var i desember 2023, og søknadene som kom inn til denne fristen ble behandlet etter at den nye fylkesinndelingen trådte i kraft 1. januar 2024.

Som vanlig kommer det flest søknader fra Oslo, Trondheim og Bergen. Utøver- og utgivermiljøer er sentralisert, som man også ser på tallene fra publiseringsstøtteordningen. Samtidig kommer det mange søknader fra Innlandet. Etablerte folkemusikkaktører som Melovitten, Talik og Kultivator bidrar med en stor andel av disse søknadene og høy tildelingsprosent. Oslo skiller seg som alltid ut med en stor andel av søknadene, hovedsakelig er dette søknader under kategoriene *komposisjon* og *flerkulturell tradisjonsmusikk*. Søknadstilfanget bærer preg av at mange av landets mest fremtredende klassiske ensembler holder til i hovedstaden.

Tilpasning og utvikling

Som beskrevet under ordningen publiseringsstøtte for musikkinnspillinger har utvalget initiert en utredning om produksjon, utgivelse og formidling av innspilt musikk.

Fonograminnspillingsordningens har sin opprinnelse i bestemte satsingsområder i Kulturrådet opp gjennom årene, deriblant «Klassikerserien» for komponert musikk.

Fagutvalget har i løpet av året diskutert mulige endringer i ordningens retningslinjer og øke tilpasningen til behov og praksiser for innspilling av musikk i Norge. Det gjelder både formålet «innspillinger som dokumenterer utøvetradisjoner i Norge herunder norsk folkemusikk både innen slåttespell, kveding og bygdedans» og en del prosjekter i grenselandet mellom partiturmusikk og improvisasjon.